

ΑΠΟΘΗΚΗ

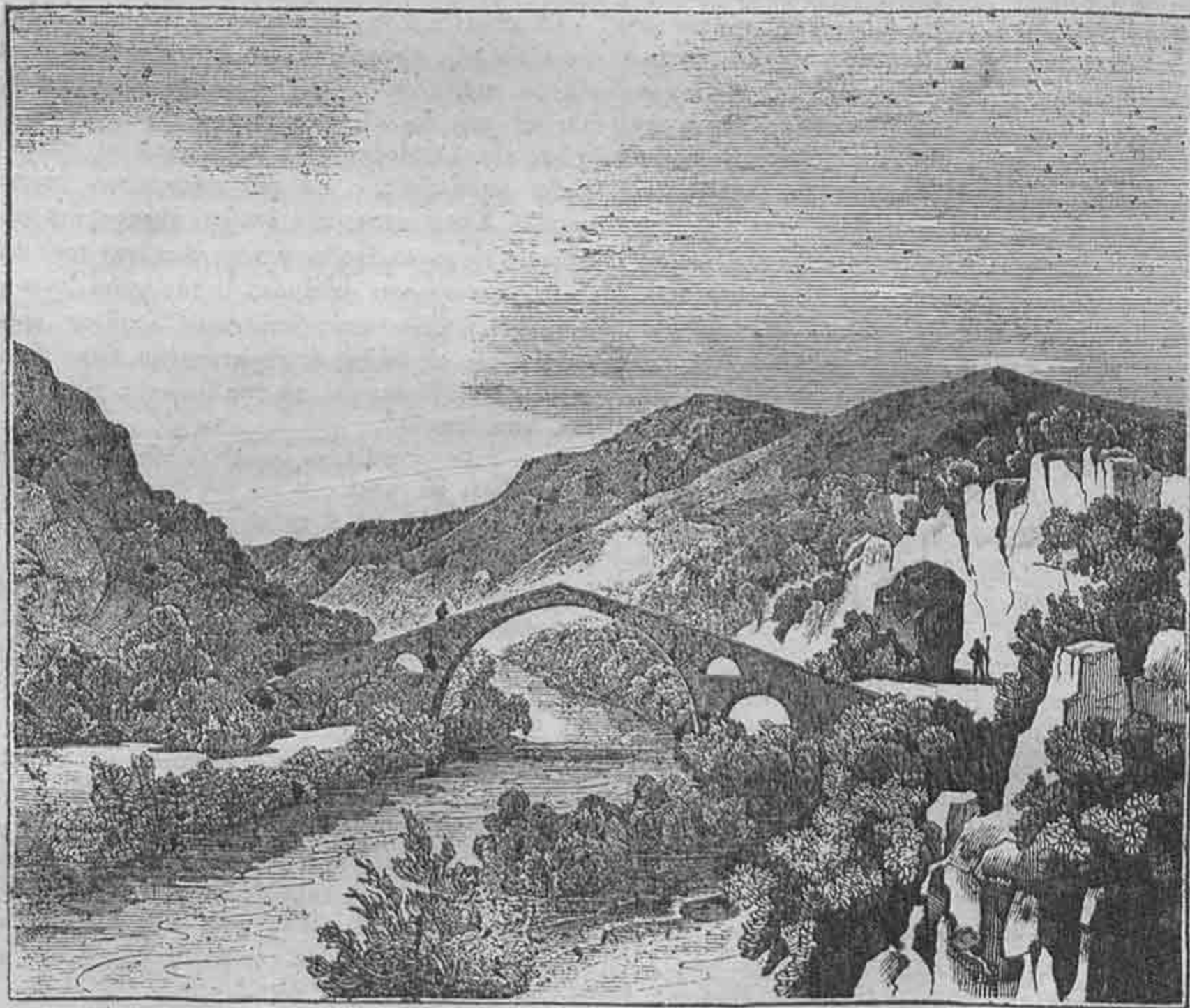
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 1840.]

[ΑΡΙΘ. 40.]

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΕΥΡΩΤΑΣ.

Θεωρία του Ποταμού Ευρώτα.

Κύλα, τῆς Σπάρτης ποταμί ! τὰ βρύματά σου κύλα
Εἰς τὸν ἄφρον σου τὰ ὠχρὰ καὶ μαραμμένα φύλλα
Τοῦ κρύου φθινοπώρου,
Μὴ σιωπὴν ἀκολουθοῦν τὸ βραττερόν σου κύμα.
Καθὼς αὐτὰ, σ' ἀκολουθῶ σιωπηλὸς, μὴ βῆμα
Θρηνοῦντος ὁδοιπόρου.

Ποῦ πῦν', Εὐρώτα, οἱ παῖροί ἱκέϊν' οἱ δοξασμένοι,
Ὡς κύκνος, ὅταν ἱπαιζεῖ ἡ θαυμαστὴ Ἑλένη
Στὰ κρύσταλλα νερά σου!

Καὶ μὴ τὸν Ἀγησίλαον ὁ ἦρωσ ὁ Θηβαῖος
Ὅσοι τὸν ἠγωνίζετο ἀκούρατος, δρομαῖος
Ὡσάν τὰ βρύματά σου;

Ἦχώ ἀρχαία δὲν λαλεῖ τῆς σήμερον κάρμια,
Κατῆφια καὶ σιωπὴ καὶ θλίψις κ' ἱρημία
Τῆς ὀχθρῆς σου πατέχτι,

Καὶ ἄλλο δὲν ἀκούεται παρὰ τῶν χαλαμιῶνων
Ὁ συριγγμός, καὶ ἡ βοὴ τοῦ κύματός σου μόνον,
Ὅπου βροντᾷ καὶ τρέχει.

Νὰ τοῦ Λυκούργου ἡ πατρίς, ἡ γῆ τῶν ἀθανάτων,
Ἡ γῆ μεγάλων πράξεων, μεγάλων ὀνομάτων!

Ὡ τῆς Πελοποννήσου
Βασίλισσα, ὦ Σπάρτη μου! σ' ἀσπάζομαι μὴ σέβας,
Κ' ἰγγίζοντα τοὺς πόδας μου μὴ κυρπολεῖ τὰς φλέβας
Ἡ γηραιὰ γῆ σου.

Θρηώδης θεά! σκέλεθρον τῆς γῆς ἡ πρώτη χάρμα
Καὶ εἰς τὸ κεινοτάφιον τοῦ Λεωνίδου τώρα
Μαυδρίζονται οἱ βόες!

Τοῦ Κλεομένηος, σπῆλαιον, ἡ ἀχυρῶν ὁ οἶκος
Καὶ τὰ θηρία κατοικοῦν ἡ λίαινα, ὁ λύκος,
Ὅπου οἱ πρῶτοι νόες!

Ο ΕΥΡΩΤΑΣ, καλούμενος ἀρχαιότερον Ἴμερος καὶ Μαραθῶν, νῦν δὲ κοινῶς Ἴρις*, εἶναι ποταμὸς τῆς Ἠλλάδος διαβόητος, χρηματίσας τὸ θέατρον πολλῶν ἀξιολόγων συμβάντων.

Ἀναβρῦει δὲ παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ οὐχ ἦττον διαφημισμένου Ἀλφειοῦ, καὶ αὐτοῦ ἐνὸς τῶν σημαντικωτέρων ποταμῶν τῆς Πελοποννήσου. Κατὰ τὸν Στράβωνα καὶ Πausανίαν, καὶ ὁ Εὐρώτας καὶ ὁ Ἀλφειὸς τρέχουσι στάδια τινα ὑπὸ τὴν γῆν κεκρυμμένοι, ἔπειτα δὲ ἀναφαίνονται, καὶ ἐξερχόμενοι διαρρέουσιν ὁ μὲν τὴν Λακωνίαν, ὁ δὲ τὴν Ἠλιδα. Περὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ὁ Πausανίας λέγει, ὅτι ἡ πρώτη αὐτοῦ πηγὴ εὐρίσκεται παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Παρθενίου ὄρους, εἰς τὴν νοτιανατολικὴν κόγχην τῆς Ἀρκαδίας, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἀρκαδίας, Ἀργολίδος, καὶ Λακωνίας, εἰς τόπον λεγόμενον Φυλάκη, (Κρυὰ Βρύσις). Ἀφοῦ δ' ἐνωθῆ μὲ ρύακα ἰκανοῦ μεγέθους, ἐγγὺς τόπου καλουμένου Συμβολή (συρροή τῶν ὑδάτων), βυθίζεται ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ πάλιν ἀναβρῦει πέντε στάδια ἐκ τῆς Ἀσέας, πλησίον τῆς πηγῆς τοῦ Εὐρώτα. Οἱ δύο ποταμοὶ συμμιγνύουσιν ἐπομένως τὰ ἑαυτῶν ὕδατα, καὶ, ἀφοῦ συνδιαρρέουσιν εἴκοσι στάδια, πάλιν καταπίνονται, καὶ πάλιν ἀναβρῦνται, ὁ μὲν Εὐρώτας εἰς τὴν Λακωνίαν, ὁ δὲ Ἀλφειὸς εἰς τὰς Πηγὰς. Ὁ Ἀγγλος περιηγητὴς συνταγματάρχης Leake ἐπιβεβαιώνει τὴν περιγραφὴν τοῦ Πausανίου λέγων ὅτι πραγματικῶς ἠκολούθησε τὸν δρόμον τοῦ ἐν Φυλάκῃ πηγάζοντος ρυακίου (Σαρανταποτάμου κοινῶς λεγομένου) ἕως εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐμβαίνει ὑπὸ τὴν γῆν· ὅτι ἀληθῶς ἀναβρῦει ὑπόγειος ρυαξ πέντε στάδια ἐκ τῆς Ἀσέας εἰς τόπον καλούμενον τὴν σήμερον Φραγκόβρυσις· ὅτι μάλιστα ἐνταῦθα ὑπάρχουν δύο πηγαί, ἐκ τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ὑποδέεται ὅτι ἐξέρχονται τὰ ὕδατα τῆς παρὰ τὴν Τεγίαν λίμνης, ἐκ δὲ τῆς ἄλλης τὰ τοῦ Σαρανταποτάμου. Ἡ πρώτη ἐκ τούτων εἶναι πιθανῶς ἡ κατὰ τὸν Πausανίαν πηγὴ τοῦ Εὐρώτα. Ἀφοῦ δ' οἱ ρυακες οὗτοι ἐνωθῶσι, καὶ συνδιαρρέουσιν εἴκοσι στάδια, ἐμβαίνουν εἰς λίμνην, καὶ πάλιν βυθίζονται εἰς τὴν γῆν (κοινῶς ὀνομάζονται Καταβόθραι αἱ ὑπόγειοι αὗται καταβάσεις) κατ' εὐθείαν δὲ πρὸς νότον τῆς ἐσχάτης Καταβόθρας, εἰς κοιλάδα τῆς Λακωνίας, πηγάζει ἐκ νέου ὁ Εὐρώτας, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ ὑπόγειον αὐτοῦ πῦρασμα πιθανὸν ὅτι χωρίζεται ἀπὸ τὸν ρυακα τοῦ Ἀλφειοῦ, ὡς ἐφρόνουν οἱ ἀρχαῖοι.

Ὀλίγον τι πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σπάρτης, χεῖμαρρος καλούμενος Παντελεήμων ἐνοῦται μετὰ τοῦ Εὐρώτα, τοῦ ὁποῖου τὰ ὕδατα αὐξάνονται καὶ ὑπὸ τινῶν ρυακῶν, καταβαινόντων ἀπὸ τὸ Ταυγέτον, καὶ διαπερνόντων αὐλῶνάς τινας εἰς τὴν σειρὰν τῶν χαμηλῶν γηλόφων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Σπαρτιατικὴ μητρόπολις ἦτο ποτὲ ὠκοδομημένη.

* Κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Βιλλοῦσωνος ὀνομάζετο ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος Βασιλοπόταμος, ἐπειδὴ οἱ δεσπόται τῆς Πελοποννήσου ἔχον τὰς διατριβὰς των εἰς τὸν Μιστράν. Γεωγ. Κουμα.

Ἀφοῦ δ' ὁ ποταμὸς οὗτος βρέξῃ τοὺς πρόποδας τῶν τὴν σήμερον σχεδὸν ἀοικήτων λόφων τῆς Σπάρτης, καὶ διαρρέυσῃ τὴν Σπαρτιατικὴν πεδιάδα, προβαίνει ἐλικοειδῶς διὰ μακρᾶς στενῆς κοιλάδος ἕως εἰς τὸ Ἔλος, τὴν πόλιν τῶν ἀτυχῶν Εἰλώτων, ὅπου πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τοῦ Γυθείου, τοῦ ἀρχαίου λιμένος τῆς Σπάρτης, τοῦ ὁποῖου ἀρκετὰ εἰσέτι διασώζονται λείψανα, καὶ τῶν Ἀκριῶν, ἄλλου τόπου παραθαλασσίου, ὅστις μόνον ἔχνη τῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως ἀφῆκε μικρὰ τινα διεσκορπισμένα τειχῶν λείψανα καὶ τὴν βάσιν ἐνὸς μόνου στύλου.

Τὸ πάλαι ὁ Εὐρώτας ἐφημίζετο διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ κάλλος τῶν κύκνων, οἵτινες ἐπὶ τῶν ἡσυχῶν αὐτοῦ ὑδάτων περιέπλεον. Οἱ χαρίεντες μὲν οὗτοι ὄρνεις ἔλειψαν πρὸ πολλοῦ, διαμένουν δ' εἰσέτι αἱ παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ῥοδοδάφναι, καὶ μάλιστα οἱ πυκνοὶ καὶ ὠραῖοι καλαμῶνες. Ἐκ τῶν καλαμώνων τούτων, οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάται, τῶν ὁποίων σκοπὸς ἦτο νὰ μορφώσωσιν εὐρωστον ἄφοβον γενεάν, ἔκαμναν τοὺς παῖδας αὐτῶν νὰ συνάγωσι καλάμους μὲ τὰς χεῖράς των χωρὶς μαχαιρῶν ἢ ἄλλου τινὸς βοηθητικοῦ ὄργανου· οἱ καλάμοι δὲ οὗτοι, εἰς ψάθας ἐσχηματισμένοι, ἦσαν τὰ στρώματα, τὰ σινδόνια, καὶ τὰ ἐπαπλώματα τῶν φιλοπολέμων Σπαρτιατῶν*.

Συνείδηζαν προσέτι οἱ ῥωμαεῖοι οὗτοι ἄνδρες νὰ καταβυθίζωσι τὰ νῆπιά των εἰς τὸν Εὐρώταν, ὥστε πρῶμα νὰ ἐγγυμνάζωσιν αὐτὰ εἰς τοῦ ψύχους τὴν δριμύτητα. Αἱ καταδύσεις αὗται πρέπει πολλάκις νὰ ἦσαν ψυχρόταται, καθότι τοὺς ἐαρινοὺς μῆνας γεμίζεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ ἀναλελυμένην χιόνα, ἐκ τῶν γειτονικῶν ὀρέων κατερχομένην, διὰ δὲ τὴν βραχύτητα τοῦ δρόμου μὴ προφθάνουσαν νὰ ὑψώσῃ τὴν θερμοκρασίαν τῆς.

Ἡ Σπαρτιατικὴ πεδιάς, ὁ ποταμὸς, καὶ τὰ περικυκλῶντα ὄρη, ἀπηθανατισμένα ὄλα ὑπὸ τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ἱστορίας, ἔχουν ὑπέροχον κάλλος καὶ μεγαλειότητα. Καλῆτερα δὲ βλέπονται ἀπὸ τὸ γειτονικὸν φρούριον τοῦ Μιστρά, τοποθεσίαν γεωγραφικὴν ἀξιόλογον, περὶ τοὺς 500 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Εὐρώτα. Τὴν θέαν ταύτην περιγράφει ὁ Συνταγματάρχης Leake ὡς ἐπομένως·—

Τὰ πρὸς ἄρκτον, ἀνατολὰς, καὶ μεσημβρίαν ὄρη ἐξαπλοῦνται ἐνώπιον τοῦ θεατοῦ ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἀργολίδος καὶ Ἀρκαδίας Ἀρτεμίσιον μέχρι τῆς νήσου τῶν Κυθήρων, καὶ αὐτῆς περιλαμβανομένης, ὁμοῦ μὲ μικρὸν τι μέρος τοῦ Λακωνικοῦ Κόλπου. Ἡ πεδιάς τῆς Σπάρτης κεῖται ἅπασα πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐκτὸς τῆς νοτιοδυτικῆς κόγχης, τὴν ὁποίαν ἀποκρύπτει μία ἐξοχὴ τοῦ Ταυγέτου. Πρὸς τὸ ὄρος παρίσταται

* Οἱ καλάμοι τοῦ Εὐρώτα, οἵτινες ἦσαν εὐδαίμονες, δυνατοὶ, καὶ ποικιλόχροοι, ἐχρησίμευαν καὶ κατὰ διαφόρους ἄλλους τρόπους. Ἐξ αὐτῶν ἔκαμναν οἱ Σπαρτιάται βέλη, γραφικὰ κονδύλια, καὶ αἰλούς· ἐκ τῶν φύλλων κατασκεύαζαν στεφάνους, τοὺς ὁποίους ἐφόρου ἐπὶ κεφαλῆς εἰς τινὰς τῶν σεμνῶν ἱερῶν.

Θία επίσης μεγαλοπρεπής, ἂν καὶ πάντῃ διάφορος. Αἰπός τι τοῦ Ταυγέτου, ἀμέσως ὀπισθεν τοῦ φρουρίου, τρία ἢ τέσσαρα μίλια μακρὰν, εἶναι μὲ δάσος ἐλατῶν περιβεβλημένον, καὶ τώρα βαθείως χιονοσκέπαστον· τὰς δὲ πλησιεστέρας κατωφερείας τοῦ βουνοῦ ποικίλλουσιν ἀμπελώνες, ἀγροὶ, καὶ ἐλαιῶνες, ἀνήκοντες εἰς χωρία τοποθετημένα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τῆς αὐλῶνος τοῦ Παντελεήμονος. Τὸ ὄμμα ἀναβαίνει τέλος εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν τοῦ Ταυγέτου, κατωτέραν οὐδεμίας τῶν τῆς Πελοποννήσου, μάλιστα δ' ἐπιφανεστέραν ὁποιασδήποτε διὰ τὴν ἀπότομον αὐτῆς ὀξύτητα. Εἰς τὸν Μιστράν δὲν ἠμπόρεσα νὰ μάθω κἀνὲν ὄνομα τοῦ ὄρους Ταυγέτου, ἐκτὸς τοῦ κοινοτάτου ἐκείνου, Ἁγίος Ἡλίας, ὅστις, καθὼς ἄλλοτε ὁ Ἀπόλλων, φαίνεται ὑπερηδυνόμενος εἰς τῶν αἰπῶν τὴν προστασίαν.

Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ λέγει ὁ συνταγματάρχης Leake ὅτι τὰ περίχωρα τῆς Σπάρτης παριστάνουσι τὴν ὑψίστην καὶ ὠραιότατην θεωρίαν, τοιαύτην ὁποία μόλις ἐξισοῦται εἰς ὁποιοδήποτε μέρος καὶ αὐτῆς τῆς ζωγραφικῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης ἀνεβλάστησε κώμη ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν, ἥτις τὸ παρελθὸν ἔτος συνίστατο ἀπὸ πενήντα ἢ ἑξήκοντα οἴκους, καὶ τινὰς μάλιστα ὠραίους. Αἱ ὁδοὶ εἶναι πλατεῖαι καὶ ἑρδωγόνιοι, δένδρα ἐφυτεύθησαν εἰς διάφορα μέρη, καὶ μετ' ὀλίγα ἴσως ἔτι θέλει κατασταθῆναι ἡ νέα Σπάρτη μία τῶν ὠραιότατων τῆς Ἑλλάδος κωμοπόλεων.

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞ ΑΥΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.

ΝΟΜΙΖΟΜΕΝ ἀναγκαῖον νὰ ὁμιλήσωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ θεάτρου, καὶ περὶ θεατρικῶν παραστάσεων, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, θεμελιούμενοι πρὸ πάντων εἰς τὴν παλαιὰν τῶν προπατόρων μας ἱστορίαν.

Πρῶτος, φαίνεται, Θέσπις ὁ Ἀθηναῖος, ὁ ἀρχαιότερος τῶν τραγικῶν ποιητῶν, εἰσήξε τὴν ὑπόκρισιν εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις. Ὁ Θέσπις οὗτος, διὰ νὰ παριστάνῃ τὰ ποιήματά του, περιέφερε κινητὸν τι θεάτρον· ἀλλὰ, κατὰ τὸν Διογένην Λαέρτιον, ὁ σοφὸς νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων Σόλων τὸν ἐμπόδισε νὰ παριστάνῃ τὰ σκηνικὰ ταῦτα δράματα ὡς ψεύδους διδακτήρια, διὰ τὸν λόγον, φαίνεται, τὸν ὁποῖον μᾶς ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, ὅτι ἀπὸ τὰς σκηνῶν ἢ ὑπόκρισις αὕτη ἢ τὸ ψεῦδος ἤθελε μεταβῆναι ταχέως εἰς τὰ συναλλάγματα τῶν πολιτῶν· πλὴν, κατὰ δυστυχίαν, ὁ Σόλων δὲν ἠκούσθη τόσο ἀπὸ τοὺς συντοπίτας του.

Ἀκολούθως λοιπὸν ὁ Αἰσχύλος ἐβελτίωσε τὰς σκηνικὰς ταύτας παραστάσεις μὲ στολὰς, καὶ ἐπὶ τοῦ Αἰσχύλου οἱ Ἀθηναῖοι κατεσκεύασαν τὸ θεάτρον τοῦ Βάκχου ἐπὶ ξύλων καὶ ἀπὸ σανίδων· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ θεάτρον τοῦτο ἐγάλασεν ἑξαφνα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν, ὁ Περικλῆς τὸ ἀνήγειρε πέτρινον, τοῦ ὁποίου ὁμως αἱ παραστάσεις κατέδελγον τόσο τοὺς φιλοθεά-

μονας Ἀθηναίους, ὥστε ὠφεληθέντες τινὲς δημαγωγοὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τῶν ταύτων, καὶ πρὸ πάντων ὁ Ἀγύρριος, κατώρθωσαν ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐσυνάζοντο διὰ τὰς χρείας τοῦ πολέμου, τὰ ὁποῖα καὶ στρατιωτικὰ ὠνομάζοντο, νὰ ἐξοδεύωνται διανεμόμενα εἰς τοὺς πολίτας, καὶ νὰ χρησιμεύωσιν εἰς τὰ θεάματα, δηλ. τὰ στρατιωτικὰ χρήματα νὰ γένωσι θεωρικά· καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ὁποῖος ἤθελε τολμήσειν νὰ προβάλλῃ διὰ νὰ ἐπαναφέρωσι πάλιν τὰ χρήματα ταῦτα εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατάστασιν, ἢ ζημία του ὠρίζετο θάνατος.

Θέατρα δ' ἔκτισαν ἔπειτα καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις· ἀλλὰ τὰ θεάτρα ταῦτα ἐξεδήλυναν τόσο τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε εὐρῶν αὐτοὺς ὁ πονηρὸς Φίλιππος προδιατεθειμένους ὡς ἐκ τούτων εἰς τὴν διαφθορὰν, καὶ μεταχειρισθεῖς καὶ ἄλλα παρόμοια μέσα, τοὺς διέφθειρε τόσο, ὥστε, ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὰς πλείους συμμαχικὰς πόλεις τῶν, ἐπέτυχεν νὰ νικήσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς νικητὰς τοῦ Μαραθῶνος, τῆς Σαλαμῖνος, τῶν Πλαταιῶν, τῆς Μυκάλης, κλπ. εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, εἰς τὴν ὁποίαν κατέστρεψε καὶ τὴν αὐτονομίαν τῶν.

Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἠκολούθησαν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην· ἐπειδὴ, δοθέντες οἱ κατακτηταὶ οὗτοι τοῦ κόσμου ἔπειτα εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, ἔφθασαν εἰς τοιαύτην ἀναισθησίαν, ὥστε νὰ μὴν ἐπιθυμῶσιν ἄλλο, κατὰ τὸν Ἰουβενάλιον, εἰμὴ ἄρτον καὶ θεάτρα· ὅθεν καὶ ὡς ἐκ τῆς ἠθικῆς τῶν ταύτης καταστάσεως, ὄχι μόνον ἔχασαν τὴν ἀνδρείαν καὶ ἐλευθερίαν τῶν, ἀλλ' ὑπέφεραν καὶ τὸν μεγαλήτερον ζυγόν. Ἀλλ' ὁμως ἄξιον περιεργείας εἶναι τὸ κτισθὲν τότε ἀπὸ τὸν Σκαῦρον εἰς τὴν Ῥώμην θεάτρον. Τὸ θεάτρον τοῦτο ἦτο τρίπατον μὲ διαφόρους στοὰς, εἶχε τριακοσίας τριάκοντα στήλας, ἦτο στολισμένον μὲ ἀνδριάντας ὀρειχαλκίνους καὶ ἄλλους, ἐχωροῦσεν ὑπὲρ τὰς 80,000 ψυχάς· εἰς ἓνα λόγον, εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐξωδεύθησαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅποτε τὰ πολύτιμα μέταλλα εἶχον σχεδὸν ἐξαπλασίαν τιμὴν, ὑπὲρ τὰ 14,000,000 δραχμῶν· ἀλλ' εἰς τί ἐχρησίμευσαν ὅλα ταῦτα; εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῶν Ῥωμαίων καὶ εἰς τὸν ἀφανισμόν τῆς Ῥώμης. Καὶ βέβαια, ὅταν λαὸς τις μεταβαίῃ ἀπὸ τὸν ἠρωϊσμόν εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ ἠδυπάθειαν, καὶ τρόπον τινὰ γυναικωθῇ, ὄχι μόνον χάνει πᾶν γενναῖον αἴσθημα, πᾶν φρόνημα ἐλευθερίας, ἀλλὰ χάνει καὶ αὐτὴν τὴν πολιτικὴν του ὑπαρξίν, ἐπειδὴ καταντᾷ σχεδὸν ἀδύνατος πλέον εἰς τὸ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ.

Πρώτη λοιπὸν αἰτία τῆς καταστροφῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς παντοδυνάμου Ῥώμης ὑπῆρξαν τὰ θεάτρα.

Τὰς κατακτήσεις δὲ τῆς Ῥώμης κυριεύσαντες διάφοροι βάρβαροι λαοί, ἔφεραν μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν βαρβαρότητα τῶν μόνων, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἀρκετοὺς αἰῶνας ὁ κόσμος, καὶ μάλιστα ἡ δυτικὴ Εὐρώπη, εὕρισκετο εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν· ὁ κόσμος λοιπὸν ἀλλάξας τότε φάσιν, ἠλλαξε καὶ ἤθη, μὲ τὰ ὁποῖα ὀλίγον ἐσυμβιβάζ-

ζοντο καὶ τὰ Θέατρα. Ἄλλ' εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως, ὅτι μόλις ἤρχισε νὰ πολιτίζεται ἡ Εὐρώπη, καὶ συγχρόνως σχεδὸν ἤρχισε καὶ νὰ θεατρίζεται. Μένει ὁμως ἀκόμη χωρὶς λύσιν τὸ πρόβλημα, ἂν εἰς τὸν νέον τοῦτον πολιτισμὸν συνεισέφεραν καὶ τὰ Θέατρα, ἢ ἦναι ἀπλῶς κακὸν, ἀδιάσπαστον ὁμως ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν.

Καὶ ὁμως, ἀκολουθοῦντες τὴν ἱστορίαν, βλέπομεν ὅτι κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἀνηγέρθησαν δύο σταθερὰ Θέατρα εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὸ τῆς Πάρμας καὶ τὸ τοῦ Βικεντίου· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἦσαν σχεδὸν κατὰ τὸ σχέδιον τῶν παλαιῶν θεάτρων. Μὲ τὸν καιρὸν ὁμως, κτισθέντα καὶ ἄλλα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Εὐρώπης, ἐστεγάσθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν.

Ὡς πρὸς τὰ εἶδη τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, οἱ παλαιοὶ δὲν ἐγνώριζαν ἄλλα εἰμὴ τὸ τραγικὸν καὶ τὸ κωμικόν· οἱ νεώτεροι ὁμως ἐφευρῆκαν καὶ ἄλλα εἶδη θεατρικῶν ποιημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἔδωκαν διαφόρους ἄλλας ὀνομασίας· ὠνόμασαν δρᾶμα, τὸ θεατρικὸν ποίημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὅλως διόλου κωμικὸν ἢ τραγικὸν, καὶ τοῦ ὁποῖου τέλος πάντων ἡ λύσις ἔχει σκοπὸν τὴν ἐπιτυχίαν· ὠνόμασαν μελόδραμα, τὸ θεατρικὸν ἐκεῖνο ποίημα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνακατωμένα καὶ κωμικὰ καὶ τραγικὰ καὶ ἄλλα παράδοξα· ὠνόμασαν ἄλλο εἶδος μικρᾶς καὶ πονηρᾶς κωμωδίας farce*· καὶ ἄλλο vaudeville, τὸ ὁποῖον παριστάνεται διὰ φωνητικῆς μόνον μουσικῆς· καὶ τέλος ὠνόμασαν ὄπεραν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παριστάνεται ὅλον ἀδόμητον καὶ μετὰ μουσικῆς, ἣτις καταλλήλως εἰς τὴν γλῶσσάν μας ἤμποροῦσε νὰ ὀνομασθῆ μελόδραμα, ὡς παριστανομένη μετὰ μέλους, πλὴν ἀνταποκρίνεται καὶ μὲ τὸ ἄλλο εἶδος, τὸ ὁποῖον οἱ Εὐρωπαῖοι ὀνομάζουν οὕτως.

Τὴν ὄπεραν ταύτην Γάλλοι τις συγγραφεὺς ὀνομάζει μωρίαν φορτωμένην ἀπὸ μουσικῆν, ὀρχήσεις, μηχανάς, καὶ σκηνογραφίας, μωρίαν ὁμως· ἢ μωρία λοιπὸν αὕτη, εἰσαχθεῖσα ἤδη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔφερε τοιαῦτα ἀποτελέσματα εἰς τινὰς νέους μας, ὥστε ὄχι μόνον πείθει ἕκαστον νὰ δικαιολογήσῃ τὸν Γάλλον Saint Evremond, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπορήσῃ διὰ τὴν μεταδοτικὴν καὶ θαυματουργικὴν τῆς δύναμιν.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐμπορεῖ πᾶς τις νὰ γνωρίσῃ ἅμα πατήσῃ τὸ πρὸ μικροῦ ἀνεγερθὲν εἰς τὴν πόλιν μας Ἑλληνικὸν θέατρον. Τούτου ἡ πλατεῖα κατὰ τινὰς ἡμέρας γέμει ἀπὸ νέους, πρὸ πάντων ἀπὸ ὑπαλλήλίσκους, καὶ, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσειν! ἀπὸ τοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀκόμη καὶ μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα, ἀπέκτησαν καὶ συμπαιδείας καὶ ἀντιπαιδείας πρὸς τὰς πρώτας ὑποκριτριάς· ὅθεν ὄχι μόνον μέσα εἰς τὸ θέατρον παραφέρονται, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς δὲν ἀκούει τις σχεδὸν ἄλλο τι μετὰ τῶν εὐφυῶν τούτων, εἰμὴ λογομαχίας περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης.

Οἱ σημερινὰ νέοι μας οὗτοι, ἂν ἐξοῦσαν βέβαια εἰς τοὺς χρόνους τοῦ πονηροῦ Φιλίππου, ἤθελον τιμᾶσθαι παρ' αὐτοῦ πολὺ, διότι οὗτος ἄλλο μέσον εὐκολώτερον δὲν ἐδεῦρητε διὰ νὰ καθυποτάξῃ τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς Ἀθηναίους, παρὰ τὸ μέσον τῆς διαφθορᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἠγάπα καὶ ἐτίμα τοὺς ζῶντας μὲ πολυτέλειαν, ἐν πότοις καὶ κύβοις, ἀλλὰ καὶ τοὺς κοσμίους κατὰ τὰ ἤθη καὶ ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζεν· ὅθεν καὶ βλέπομεν, ὅτι διὰ νὰ ἐμφυγῶσῃ τὴν διαφθορὰν αὐτὴν εἶχεν ἀλληλογραφίαν μὲ τοὺς λεγομένους εὐφυεῖς, καὶ χρήματα ἔστελλεν εἰς τὴν ἐταιρίαν τῶν Διομέων, διὰ νὰ τοὺς παρακινή νὰ γίνωνται ἐτι ἀμελέστεροι καὶ κακοηδέστεροι, διότι ὄντες τοιοῦτοι ἤθελον καταφρονεῖν εὐκολὰ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος των. Ὁ Διονύσιος, ὁ τύραννος τῆς Σικελίας, ἤθελεν ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ ἦναι διεφθαρμένοι καὶ φαῦλοι, διότι ἄλλῶς ἀπαντοῦσε δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ τοὺς τυραννῇ. Κατὰ τὴν προδυμίαν λοιπὸν, τὴν ὁποῖαν βλέπομεν ἤδη ὅτι ἔδειξαν οἱ νέοι μας εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, ἀφίνοντες διὰ ταύτας καὶ μαθήματα καὶ ἄλλα, ἐμποροῦμεν νὰ ἐλπίσωμεν ἄλλο τι ἀπὸ αὐτοῦ, εἰμὴ τὴν κατάλυσιν τῶν ἀγαθῶν, ὅσα οἱ πατέρες των μὲ τόσας θυσίας καὶ τόσα αἵματα ἀπέκτησαν; Οἱ Ἕλληνες, οἵτινες ἔχουν νὰ διατρέξωσι μέγα στάδιον, ἐμποροῦν νὰ μορφωθῶσιν εἰς τὰ Θέατρα, ἢ ἀναγκαίως πρέπει νὰ ἀφιερῶσιν ὅλως διόλου εἰς τὴν παιδείαν, εἰς τὴν βιομηχανίαν, πρόσθε καὶ εἰς τὴν γυμναστικὴν, διὰ νὰ ἀποκατασταθῶσι συγχρόνως πεπαιδευμένοι καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ τοιουτοτρόπως, ἐνόοντες τὴν φρόνησιν μὲ τὴν ἀνδρίαν, νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον τοὺς προσδιώρισαν τὰ φωτισμένα φιλόδηρα ἔθνη;

Καὶ τί ἤθελον εἰπεῖν ἄρα γε οἱ πατέρες των, ὅταν, ἀντὶ νὰ ἰδῶσι τὰ τέκνα των φιλοτιμούμενα νὰ τελειώσωσι τὸν μέγαν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ οἱ πατέρες των ἤρχισαν, καὶ μέχρι τινὸς τὸν ἔφεραν εἰς πέρας, τὰ βλέπουν σήμερον παράφρονα εἰς τὰ Θέατρα, χειροκροτοῦντα χωρὶς κάμμιναν διάκρισιν, ἄλλα μὲν τὴν κυρίαν Ρίταν, καὶ ἄλλα τὴν κυρίαν Ρίτζ; Τί θέλουν λέγειν οἱ ξένοι, ὅταν μᾶς βλέπωσι χωρὶς αἰσθησὶν καλοῦ, καὶ χωρὶς διάκρισιν; καὶ τὸ κυριώτερον, τί θέλουν συλλογίζεσθαι οἱ φρόνιμοι, ὅταν μᾶς βλέπωσι τόσον ἐκδότους εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, καὶ παραμελοῦντας ὡς ἐκ τούτων καὶ τὴν παιδείαν μας καὶ τὴν ἀναγέννησίν μας;

Αἱ παράφοροι φωναὶ εἰς τὸ θέατρον, εἶναι τὸ ἄσμα, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς χοροὺς των ἐμελλαν νὰ ψάλλωσιν οἱ νέοι μας οὗτοι; τὸ,

* Ἄμμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῶ καὶ ἄλλως.

ἢ ἡ θεατρομανία εἶναι τὸ δεῖγμα τῶν χρηστῶν ἐλπίδων μας; Ἐντροπή, Ἑλληνόπουλα! ἡ διαγωγὴ σας αὕτη δὲν εἶναι ἐπαινετὴ ὄνομα μόνον Ἑλληνικὸν φέρετε.

Αἰὼς, Ἀργεῖοι, καὶ ἐλίγχα, εἶδος ἀγῆτοί.

ΑΘΗΝΑ.

* Φορτικὴν κωμωδίαν τὴν ὠνόμασεν ὁ Κοραῖς.

Προβλή του Βόα Συσφιγκτός κατά Κοιμήτιον Λάσκων.

ΒΟΑΣ ΣΥΣΦΙΓΚΤΗΡ.

ΟΙ ΒΟΑΙ είναι όσεις παμμεγέθεις, μη φαρμακεροί, || τους γὰ θανατόνωσι μεγάλα ζῶα διὰ συσφίξεως, πρὶν
 ἄπειρον δ' ἔχοντες ἰσχύον μυώδη, ἧτις ἐνδυναμόνει αὐ- || καταρροφήσωσιν αὐτὰ ἀκέραια.
 δ. 4*

Τοιούτων τεράτων γίνεται μνήμη καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους συγγραφεῖς. Ὁ Ἀριστοτέλης (βιβ. ἡ. κεφ. 28) ἀναφέρει Λιβυκοὺς τινὰς ὄφεις ἐκπληκτικοῦ μεγέθους, διηγούμενος μάλιστα καὶ ὅτι διώξαντες ποτε ταξιδιώτας κατὰ τὴν παραλίαν ἐκείνην, ἀνέτρεψαν μίαν τῶν τριήρων. Ἰὰ δὲ αὐτὰ πέλωρα, ὡς περιγράφει αὐτὰ ὁ Θεόκριτος εἰς τὸ 24 εἰδύλλιον, τὰ σταλθέντα ὑπὸ τῆς Ἡρας νὰ πνίξωσι τὸ βρέφος Ἡρακλῆ εἰς τὴν κοιτίδα του, ἐμφαίνουσι τινὰς τῶν ἑρπετῶν τούτων ἰδιότητος. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν παριστάνει ὁ Θεόκριτος ὅτι περιετύλιξαν τὰς σπείρας αὐτῶν εἰς τὸ τέκνον, εἵπειτα δὲ διέλυσαν αὐτὰς ὑπὸ τῆς βαρείας πνιγόμενα χειρὸς τοῦ ἡρωϊκοῦ νηπίου, ὑποδηλοῖ τὴν ἔξιν συσφιγγόντος ὄφews. Ὁ Λαοκόων τοῦ Βιργιλίου ἀναμφιβόλως χρεωστῆται τὴν γένεσιν αὐτοῦ εἰς τὰ κοινῶς λεγόμενα περὶ συσφιγγόντων ὄφews. Ὁ Οὐαλέριος Μάξιμος ἱστορεῖ ὅτι μέγιστον φόβον ἐπρόξενησεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ Ῥηγούλου ὑπερμεγέθους τῆς ὄφεις, ἐμφωλευμένος εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βαγράδα ἢ Μαγροδα πλησίον τῆς Ἰτύκης. Λέγεται ὅτι πολλοὺς μὲν στρατιώτας κατετρόφην, ἄλλους δὲ περιτυλίξας εἰς τὰς σπείρας ἐθανάτωσε, καὶ ἀπεμάκρυνεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὀλόκληρον τὸ στράτευμα· ἕωσοῦ, ἐπὶ τέλους, ἀπρωτος ὢν διὰ κοινῶν ὄπλων, ἀπώλεσθη μὲ βαρείας πίτρας σφενδονισθείσας ἐκ τῶν εἰς πολιορκίας χρησίμων τότε στρατιωτικῶν μηχανῶν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐξηκολούθει ἔτι νὰ ἐνοχλῆ τὸ στράτευμα· διότι ἐπὶ τοσοῦτον ἐμίανθησαν τὰ ὕδατα μὲ τὸ αἷμα, καὶ ὁ ἀὴρ μὲ τὰς ἐκ τοῦ διεφθαρμένου πτώματος ἀναθυμιάσεις, ὥστε ἠναγκάσθησαν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ μετακινήσωσι τὸ στράτοπεδον, λαβόντες ὅμως μεθ' ἑαυτῶν τὸ δέρμα, ἑκατὸν εἰκοσι ποδῶν τὸ μῆκος, καὶ πέψαντες αὐτὸ εἰς Ῥώμην. Κατὰ τὸν Πλίνιον, ὁ Μεγασθένης ἔγραψεν ὅτι τὸσον ὑπερμεγαλύνοντο οἱ ὄφεις εἰς τὰς Ἰνδίας, ὥστε κατετρόφων ἀκεραίους ἐλάφους καὶ ταύρους. Προσθεῖται δὲ ὁ Πλίνιος ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν εὐρίσκοντο ὄφεις, Βόαι καλούμενοι, τὸσον μεγάλοι, ὥστε εἰς τὴν κοιλίαν ἐνὸς φονευθέντος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κλαυδίου εὐρέθη ἀκέραιον βρέφος. Ὁ Σουετόνιος ἀναφέρει ὄφιν πεντήκοντα πηχῶν τὸ μῆκος, δειχθέντα ποτὲ εἰς Ῥώμην. Εἰς τὸν Ἀλιανὸν ὡσαύτως καὶ εἰς ἄλλους ἀρχαίους συγγραφεῖς γίνεται μνήμη τερατωδῶν ὄφews.

Κατὰ τὸν Πλίνιον, οἱ ὄφεις οὗτοι ὠνομάσθησαν Βόαι, διότι κοινῶς ἐλέγετο ὅτι κατὰ πρῶτον ἐτρέφοντο μὲ τὸ γάλα τῶν θαλάσσιων· εἶναι δ' ἀξιοσημείωτον ὅτι ἐπικρατεῖ ἀκόμη μεταξὺ τινῶν χωρικῶν τῆς Εὐρώπης τῆσαύτη ἰδέα περὶ ὄφews. Τὴν σήμερον εὐρίσκονται οἱ Βόαι εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ὅπου μάλιστα ἐλατρεύονται ὑπὸ φυλῆς τινὸς τῶν Περουανῶν. Τὸ κατὰ μέσον ὄρον μῆκος τοῦ Βόα Συσφιγκτήρος εἶναι περὶ τοὺς τριάκοντα πόδας, ἀλλὰ φθάνει κάποτε εἰς τεσσαράκοντα, πεντήκοντα, ἢ καὶ ἑξήκοντα· κατέχει λοιπὸν μεταξὺ τῶν ἑρπετῶν τὴν αὐτὴν σχετικὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ὁ

ἐλέφας μεταξὺ τῶν τετραπόδων, καὶ ἡ φάλαινα μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς θαλάσσης. Οἱ ὀδόντες τοῦ Βόα εἶναι διατεθειμένοι σχεδὸν ὡς οἱ τῶν ἄλλων μὴ φαρμακερῶν ὄφews, μακροὶ ὄντες, ὀξεῖς, καὶ ὀπίσω κεκλιμένοι· ἀχρηστοὶ πρὸς τὸ μασσᾶν, ἀρμόζοντες δὲ μόνον εἰς τὴν τοῦ θήρατος κράτησιν. Τὸ θεμελιῶδες χρῶμα τοῦ Βόα Συσφιγκτήρος εἶναι κιτρινωπὸν λευκόφαιον, μὲ τινὰ μεγάλην καστανόχροον διακεκομμένην σειρᾶν, κατὰ τὸν νῦτον ἐκτεινομένην ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς, καὶ μὲ στίγματα ἐπὶ τῶν πλευρῶν. Ἔννομα Συσφιγκτῆρ παράγεται ἀπὸ τὴν φοβερὰν μυώδη ἰσχὺν, διὰ τῆς ὁποίας κατασυντρίβων θανατόνει ὅσα περιλάβῃ εἰς τὰς σπείρας αὐτοῦ δυστυχῆ ζῶα. Καὶ ἀληθεύει μὲν ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ὄφews ἔχουν μέχρι τινὸς τὴν συσφιγκτικὴν ταύτην δύναμιν· ἀλλὰ κοινῶς δὲν μεταχειρίζονται αὐτὴν οἱ μικρότεροι ὄφεις ὅταν συλλαμβάνωσι τὸ θήραμά των, καθότι τὸ στόμα καὶ οἱ ὀδόντες μόνον ἐξαρκοῦσιν εἰς αὐτοὺς.

Ἐκ μακρῶν μόνον διαλειμμάτων τροφὴν χρειαζόμενος ὁ βόας συσφιγκτῆρ, ὡς οἱ περισσότεροι τῶν ἄλλων ὄφews, ἀπανᾷ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ συνεστραμμένος καὶ κοιμώμενος, ἢ εἰς νεκρῶδη κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν χωρὶς κινδύνου ἢ δυσκολίας ἐμπορεῖ τις αὐτὸν νὰ καταπολεμήσῃ, ἐὰν μάλιστα ἐσχάτως ἐπληρώθῃ ἀπὸ τροφῆς· νὰ προσβάλλῃ τις ὅμως αὐτὸν ἐνεργὸν ὄντα, ἤθελεν εἰσθαι μανιωδῆς. Ὅταν πεινάσῃ τὸ γιγαντιαῖον τοῦτο ἑρπετὸν, ἢ δραστηριότης αὐτοῦ γίνεται τὸσον ἐκπληκτικὴ, ὅσον ἦτο πρότερον παράδοξος ἢ ζυλώδης ἀδράνεια τοῦ. Δι' ἄγραν ἐνεδρεύων ὁ Βόας, προσκλήθεται συνήθως εἰς τὸν κορμὸν ἢ τοὺς κλάδους δένδρου τινὸς, ἐκλέγων πάντοτε τὰ μέρη ὅπου συχναῶν τετράποδα διὰ βοσκῆν ἢ πατόν. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην περικινεῖται ὡς νὰ ἦτο κλάδος τοῦ δένδρου, ἕωσοῦ νὰ πλησιάσῃ δυστυχῆς τι ζῶον· τότε δὲ, ἀφίνων ἕξαφνα τὴν θέσιν αὐτοῦ, πιάνει τὸ ἀνύποπτον θῦμα, καὶ τυλίσσει σπειροδῶν τὸ σῶμά του περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὸ στῆθος. Μετ' ὀλίγας ἀνωφελεῖς κραυγὰς καὶ ἀγῶνας πνίγεται καὶ ἐκπνέει τὸ ταλαίπωρον περιπεπλεγμένον ζῶον. Σημειωτὸν δὲ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ταῦτο ἐπιφέρων ὁ ὄφεις, δὲν συστρέφεται μόνον περὶ τὸ θήραμα, ἀλλὰ καὶ βάλλει σπείραν ἐπὶ σπείρας, ὡς διὰ τὴν προσθήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον βάρος εἰς τὴν μυώδη ἐνέργειαν· αἱ σπείραι αὗται ἐπομένως σφιγγονται βαθμηδὸν μὲ τοιαύτην ἀπειρον δύναμιν, ὥστε νὰ κατασυντρίβωσι τὰ κυριώτερα ὅσῃ· ταῦτα δὲ γίνεται οὐχὶ μόνον πρὸς θανάτωσιν τοῦ ζῶου, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ λάβῃ τὸ πτώμα του μορφήν τὴν εὐκολωτέραν πρὸς κατατρόφην. Ταύτου γενομένου, ἐτοιμάζεται ὁ Βόας εἰς τὴν κατατρόφην τοῦ πτώματος. Ἀφοῦ σπρώξῃ τὰ μέλη εἰς τὴν πλεον εἰάρμοστον θέσιν, καὶ καλύψῃ τὴν ἐπιφάνειαν μὲ τὸν ἰξώδη σιέλόν του, λαμβάνει τὸ ῥύγχος τοῦ θήρατος εἰς τὸ στόμα, τὸ ὁποῖον ἐπιδέχεται μεγίστην ἔκτασιν· μὲ πολλὰς δὲ κατὰ διαδοχὴν θαυμασίους μυώδεις συστολάς, σύρει βαθμηδὸν ἐντὰς τὸ

ἐπίλοιπον τοῦ σώματος, μετὰ σταθερᾶς καὶ τακτικῆς κινήσεως. Ἐνῶ τὸ ζῶον προβαίνει διὰ τοῦ οἰσοράγου, τὰ μέρη ὅθεν διεπίρασεν ἀναλαμβάνουν τὸ πρότερον αὐτῶν μέγεθος, ἂν καὶ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ θέσιν ἐμφαίνῃ πάντοτε ἐξωτερικῆς τις ὀγκωσῆς. Θηρεύουν δὲ γενικῶς σκύλους, αἴγας, δορκάδας, καὶ τὰ μικρότερα τοῦ κυνηγίου εἶδη. Κατὰ τινὰς ἐφορμῶσι καὶ εἰς βουβάλους καὶ εἰς τίγρεις· πλὴν τοῦτο εἶναι πολὺ ἀβέβαιον. Εἰς ἀνθρώπους ὅμως βεβαιότατα προσβάλλουν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀνεκδότου.

Ὅλιγα ἔτη πρὶν ὑπάγωμεν εἰς τὴν Καλκούτταν, διηγεῖται τις, ὁ πλοίαρχος ἐγγωρίου τινὸς καραβίου, περνῶν ἀπὸ τὸ μέρος τὸ λεγόμενον Συνδερβύνδα, ἔστειλε μίαν λέμβον εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ ἐπάρῃ νωπά τινὰ ὀπωρικὰ, καλλιεργούμενα ἐκεῖ ὑπὸ τῶν ὀλίγων ἀθλίων κατοίκων τῆς μισοξένου αὐτῆς χώρας. Φθάσαντες εἰς τὸ παράλιον, ἤραξαν τὴν λέμβον, καὶ ἀφήσαντες ἓνα μέσα πρὸς φύλαξιν, ἐξῆλθον. Ὁ Λάσκαρ*, ὅστις ἀπέμεινεν εἰς τὴν λέμβον, ἀπνυδημένος ἐκ τῆς θερμότητος, ἐπλαγίασεν ὑπὸ τὰ καθίσματα, καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐνῶ δ' εὐρίσκετο εἰς τὴν εὐδαίμονα ταύτην ἀναισθησίαν, παμμεγέθης τις Βόας συσφιγκτῆρ προέκυψεν ἀπὸ τὸ θάσος, ἔφθασεν εἰς τὴν λέμβον, εἶχεν ἤδη περιτυλίξειν εἰς τὸν κοιμώμενον τὸ τερατώδες σῶμά του, καὶ ἔλειπεν ὀλίγον νὰ κατασυντρίψῃ αὐτόν· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμήν ἐφθασαν οἱ σύντροφοί του, καὶ κτυπήσαντες τὸ τερας, ἀπέκοψαν μέρος τῆς σάρκας, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου τόσον ἠσθένησεν, ἵστε δὲν ἠδύνατο πλέον κάμμιαν βλάβην νὰ ἐπιφέρῃ. Εὐκόλως ἔπειτα ἐθανατώθη ὁ ὄφις, καὶ μετρηθεὶς εὐρέθη ἐξήκοντα δύο ποδῶν καὶ τινῶν δακτύλων τὸ μῆκος.

Εἰς τὴν Βραζιλίαν ἐπικρατεῖ ἰδίᾳ τις, ὅτι ὅποιος ἐδαγκάσῃ ἀπὸ τὸν βόαν συσφιγκτῆρα δὲν ἔχει τίποτε νὰ φοβῆται ἀπ' ἄλλον τινὰ ὄφιν. Ἡ ἰδίᾳ ὅμως αὕτη πιθανὸν ὅτι εἶναι πρόληψις.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Ἄριθ. 4.

ΘΑΥΜΑΤΑ. ΜΕΡΟΣ Α'.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀποστόλων πολλάι προφητεῖαι, τῶν ὁποίων ἡμεῖς γινώσκομεν τὴν πληρωσιν, δὲν ἦσαν ἐτι πεπληρωμέναι, ἀρκετὰ ὅμως εἶχαν ἰδεῖν πληρωθέντα περὶ τοῦ Ἰησοῦ οἱ τότε ζῶντες, ὥστε μετὰ λόγου νὰ πιστεύσωσι καὶ νὰ παραδεχθῶσι τὸν Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' ἴσως ἀπορήσῃ ὁ ἀναγνώστης, καὶ εἴπῃ, Ἔτις ἡ χρεία νὰ ἐρευνῶσι τὰς Γραφὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν ὅσα οἱ Ἀπόστολοι ἐδίδασκαν, ἂν οἱ Ἀπόστολοι αὐτοὶ τῶντι ἐθαυματούργουν, ὡς μᾶς λέγει τὸ Εὐαγγέλιον; Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ

πιστεύσωσιν εἰς τὴν ἀγγελίαν τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἐνῶ ἔβλεπαν αὐτοὺς ὅτι ἐγγίζοντες μόνον ἐθεράπευαν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ μ' ἓνα λόγον ἐδίδαν εἰς τοὺς τυφλοὺς φῶς, καὶ τοὺς χωλοὺς ἔκαμναν νὰ περιπατῶσιν; Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν εἰς τὴν μαγικὴν· ὄχι μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ πολὺν χρόνον ἀφοῦ ὁ Χριστιανισμὸς ἐπεκράτησεν, ὁ λαὸς κοινῶς ἐπίστευσεν ὅτι ὑπῆρχαν μάγοι, οἵτινες διὰ τῆς βοηθείας τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἠδύναντο νὰ θαυματούργωσιν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ἀποστόλων, ἡ ἐσφαλμένη αἴτη περὶ τῆς μαγικῆς ἰδέας ἦτο γενικωτάτη, τόσον μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ὅσοι καὶ μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν. Ὅσοι ἐκ τῶν Ἰουδαίων, τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ ἰδόντες, ἀπέβαλον αὐτόν, διίσχυρίζοντο ὅτι ἦτο μάγος, θαυματούργων διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων. Τοῦτο δὲ οὐχὶ μόνον ἱστορεῖται ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν συγγραφέων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλὰ καὶ σώζεται πατροπαράδοτον ἕως τῆς σήμερον μεταξὺ τῶν ἀπιστούντων Ἰουδαίων· οἵτινες ἔχουν ἀρχαῖον τι βιβλίον, ὅπου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξηγεῖται ἡ γένεσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Ἀναμφιβόλως δὲ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς διίσχυρίζοντο οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ. Διότι, ἂν οἱ σύγχρονοι καὶ συντοπίται αὐτοῦ ἔγνωσαν τὴν ἀλήθειαν τῶν θαυμάτων, καὶ διεκήρυτταν ὅτι τὰ περὶ αὐτῶν ἦσαν μυθώδη, καὶ ὅτι θαύματα ποσῶς δὲν ἐνηργήθησαν, τὸ αὐτὸ βέβαια ἤθελαν ἐξακολουθεῖν νὰ λέγωσι πάντοτε οἱ ἀπόγονοί των. Πάντη ἀπίθανον εἶναι ὅτι ἄλλη γενεὰ Ἰουδαίων ἤθελε προσδράμειν εἰς τὴν πρόφασιν τῆς μαγείας, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ θαύματα, ὑπὸ τῶν συγχρόνων οὐδόλως ὠμολογημένα, ἀλλ' ὡς πλάναι θεωρηθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐκεῖνου τοῦ λαοῦ, μεταξὺ τοῦ ὁποίου ἐλέγετο ὅτι ἐνηργήθησαν.

Τὸ αὐτὸ φρόνημα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἶχαν καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἑθνῶν ὑπεναντίοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν μαγικὴν ὡσαύτως ἀποδίδοντες τὰ Χριστιανικὰ θαύματα. Τοῦτο δὲ μανθάνομεν ἀφ' ὅλα τὰ σωζόμενα λείψανα τῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρχαίων συγγραμμάτων, ὡς καὶ τῶν εἰς αὐτὰ γενομένων ἀπολογιῶν.

Ἐὰν τὴν σήμερον ἐφαίνετο τις ἐπαγγελλόμενος ὅτι ἐστάλην ἐκ Θεοῦ, καὶ ὅτι θαυματούργει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τοιαύτης ἀποστολῆς, τὸ μόνον ζήτημα φυσικῶς ἤθελεν εἶσθαι, Θαυματούργει τῶντι; ἅπαντες δὲ ἤθελεν πιστεύσειν αὐτόν διαμίας, εὐθὺς ἀφοῦ ἐπληροφοροῦντο ὅτι εἶχε πράξειν τι ἀναντιρρήτως ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν. Ἀλλ' οὕτω πως οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔκριναν τοπάλοι. Τότε δὲν εἶχε νὰ λυθῇ ἐν μόνον ζήτημα, ἀλλὰ δύο· πρῶτον, ἐὰν ἀληθῶς εἶχε φανερωθῆν σημεῖόν τι ὑπὲρ τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ δεύτερον, ἐὰν ἡ ὑπερφυσικὴ αὕτη δύναμις προήρχετο ἐκ Θεοῦ ἢ ἐκ πονηροῦ δαίμονος.

Ἀφοῦ δ' ἐλύθη τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων, τουτέστιν, ἀφοῦ ὠμολογήθη τῶν θαυμάτων ἡ ἀλήθεια, οἱ Ἰουδαῖοι ἀμφίβαλλαν ἐτι ἢ καὶ δὲν ἐπίστευαν τὴν ὑπὸ Χριστοῦ διδασκομένην θρησκείαν, ἐπειδὴ τοσοῦτον

* Λάσκαρες λέγονται εἰς τὴν Ἰνδιαν οἱ ἐγχώριοι ναῦται.

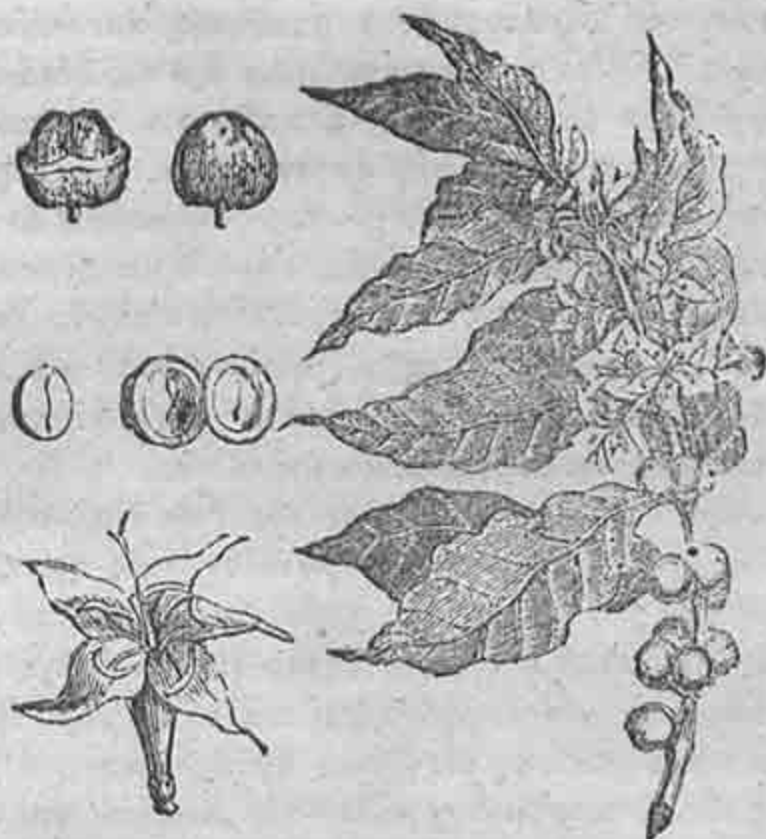
διέφερον ἀφ' ὅτι αὐτοὶ περιέμεναν· καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἀπέδιδαν εἰς μαγείαν τὰ θαύματα του. Ἄλλοι τινὲς ὅμως ἦσαν εἰλικρινέστεροι, εὐγενέστεροι, κατὰ τὴν φράσιν τῆς Γραφῆς, ὡς οἱ Βεροιαῖοι. Οὗτοι, ἐπιμελῶς τὰς Γραφὰς ἐρευνήσαντες, εἶδον ὅτι αἱ περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀρχαῖαι προφητεῖαι συνεφώνουν μὲ πᾶν ὅ,τι ὁ Ἰησοῦς εἶχε πράξειν καὶ πάθειν. Τοῦτο δ' ἐπληροφόρησεν αὐτοὺς ὅτι αἱ θαυματουργίαι ἦσαν τῆς θείας δυνάμεως, καὶ οὐχὶ τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἀποτελέσματα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἐάν λοιπὸν σὲ εἴπη τις, 'Πόσον οἱ τότε ζῶντες καὶ τὰ θαύματα βλέποντες ἐνώπιον αὐτῶν ἐνεργούμενα ὑπερβαίνουσιν ἡμᾶς, οἵτινες μόνον ἀναγινώσκουμεν περὶ αὐτῶν εἰς ἀρχαῖα βιβλία, καὶ πῶς ἐμποροῦν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι νὰ πιστεύωσι τόσον σταθερῶς, ὅσον οἱ τότε;' δύνασαι ν' ἀποκριθῆς ὅτι τὰ πάθη καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν διαφόρων ἀνθρώπων σχεδὸν εἶναι ἰσόρροπα. Οἱ τότε ζῶντες δὲν ἐβιάζοντο (οὐδόλως περισσώτερον ἀπὸ ἡμᾶς) νὰ πιστεύωσι θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες· ἀλλ' ἀφίνοντο νὰ δείχνωσιν εἰλικρίνειαν, δικαίως κρίνοντες ἀπὸ τὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἀποδείξεις. Ὅσοι δ' ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀπορασιζόμενοι νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὰς δημῶδεις κατὰ τοῦ Ἰησοῦ προλήψεις, καὶ ν' ἀποβάλωσιν αὐτὸν, εὗρισκαν ἀπολογίαν πρόχειρον (ἀπολογία, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τὴν σήμερον ἠθέλην ἀκροασθῆναι) ἀποδίδοντες τὰ θαύματά του εἰς τὰς κοινῶς πιστευομένας τότε μαγικὰς τέχνας. Καὶ πάλιν, μολονότι ἐκεῖνοι ἐβλεπαν πολλὰ θαύματα, περὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς μόνον ἀναγινώσκουμεν, δὲν ἐβλεπαν ὅμως τὸ μέγιστον ἐκεῖνο θαῦμα (ὡς δύναται νὰ ὀνομασθῆ) τὸ πρακείμενον εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς, τὴν ἔκτοτε δηλ. γενομένην πλήρωσιν τοσοῦτων προφητειῶν, καὶ μάλιστα τῶν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἀναφερομένων.

Ο ΚΑΦΕΣ.

Τὸ δένδρον, ἢ μᾶλλον ὁ θάμνος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ καφὲς γεννᾶται, ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν βοτανολόγων Κοφφέα Ἀραβική. Ἀναβλαστάνει δὲ ὄρδιος σχεδὸν ὁ θάμνος οὗτος, φθάνων εἰς ὕψος ὀκτῶ ἕως δωδεκά ποδῶν, μακρὰ ἔχων, ἀδιαίρετα, λεπτὰ κλωνία, ἐπὶ τὰ κάτω νεύοντα, ἐσκεπασμένα δὲ μὲ ἀειθαλῆ φύλλα, ὅμοια τῶν τῆς δάφνης. Τὰ ἀνθὰ εἶναι λευκὰ, μὲ βραχεῖς μίσχους, καὶ παρεμφέρουσι μὲ τὰ τῆς λάσσης. Ὁ καρπὸς εἶναι κόκκος ἐρυθρὸς, ὅμοιος κερασίου, ἔχων δὲ ὠχρὰν, ἀνοστον, καὶ ὀπωσοῦν ἰξώδη ψίχαν, ἥτις περιλαμβάνει δύο σκληροὺς ὡσεὶδεῖς σπόρους, ὀμαλοὺς ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ καμπύλους ἐκ τοῦ ἄλλου. Οἱ σπόροι οὗτοι εἶναι ὁ καφὲς, τὸν ὁποῖον ὅλοι γνωρίζομεν. Ἐντὸς δὲ τοῦ κόκκου, εἶναι πρὸς ἀλλήλα ἐστραμμένα τὰ ὀμαλὰ μέρη αὐτῶν, καὶ περιτυλιγμένα ὑπὸ χονδρῶδους μεμβράνης.

Τοῦ θάμνου τούτου ὑπάρχουσι διάφορα εἶδη, προε-

χόμενα ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ τὸ κλίμα· ὅλα τὰ δένδρα τοῦ καφὲ, ὅσα εὗρισκονται εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀμερικὴν, κατάγονται ἀπὸ φυτὸν τι τοῦ καφὲ, τὸ ὁποῖον αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως Ἀμστελοδάμου περὶ τὸ 1714 ἐχάρισαν εἰς τὸν βασιλέα Λοδοβίκον τὸν ΙΔ'. Τὸ φυτὸν τοῦτο περιεποιήθη ὁ βοτανικὸς de Jussieu εἰς τὴν πόλιν Μαγλύ· τὸ δὲ 1718 ἐστάλησαν ἐξ αὐτοῦ φυτὰ εἰς τὴν Σουρινάμ, Καϋέννην, καὶ Μαρτινικήν. Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἐξηπλώθη ταχέως καθ' ὅλας τὰς Δυτικο-Ἰνδικὰς νήσους ἢ τοῦ καφὲ καλλιέργεια, ἐπειδὴ τὸ 1732 ἐγένετο ἤδη τοσοῦτος εἰς τὴν νήσον Ἰαμαϊκὴν, ὥστε ἡ κυβέρνησις ἐνομοθέτησεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Οἱ Ἀραβες ἐγνώριζαν τὸν καφὲν πολὺ ἀρχήτερα· τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ γενικῶς ἀποδίδουν εἰς τὸν Μεγαλλεδὸν Μουφτὴν τῆς κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν πόλεως Ἀδὲν, ὅστις εἶχε γνωρίσειν τὸ ποτὸν τοῦτο εἰς τὴν Περσίαν, καὶ τὸ μετεχειρίσθη ὡς ἰατρικὸν ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του. Κατὰ πρῶτον ἦτο βραδεῖα ἡ πρόοδος τοῦ καφὲ· μόλις τὸ 1554 ἤρχισαν νὰ πωλῶσιν αὐτὸν δημοσίως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀπῆντησεν ὅμως καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ταύτην δυσκολίας τινὰς τὸ καινοφανὲς ποτὸν· παρατηρήσας ὁ Μουφτῆς ὅτι οἱ Ἰσῆκοι ἐσύχναζαν περισσώτερον εἰς τὰ καφενεῖα παρὰ εἰς τοὺς ναοὺς, ἐπρόσταξε νὰ κλεισθῶσιν ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς εἶχεν ἤδη συνειθίσειν πολὺ τὸ ποτὸν, κατέστησεν ὁ Σουλτάνος πάλιν ἐλευθέραν τὴν πώλησιν αὐτοῦ, μὲ διαταγὴν νὰ πληρόνωσι τὰ καφενεῖα σημαντικὸν φόρον. Τοσαύτην δὲ ὑπόληψιν ἀπέκτησεν ὁ καφὲς, ὥστε διηγοῦνται τινες ὅτι αἱ Ἰσῆκισσαι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι διαζύγιον, ἂν οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἠμέλουν νὰ τὰς προμηθεύωσιν ἀρκετὴν ποσότητα καφὲ.

Ἄδηλον εἶναι πότε πρῶτον εἰσήχθη ὁ καφὲς εἰς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Πιθανὸν ὅτι πρῶτοι ἔλαβον τὸ ἔθιμον τοῦτο οἱ Βενετοὶ, καθὸ καὶ μᾶλλον ἐμπορευόμενοι τότε μὲ τοὺς τόπους τῆς ἀνατολῆς. Βενετός τις, γράφων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἐν Βενετία

άνταποκριτήν αὐτοῦ τὸ 1615, ἀναφέρει τὸν καφὲν ὡς ἄγνωστον εἰς τὴν πατρίδα του. Μετὰ τριάκοντα ἔτη, κύριοί τινες, ἐπιστρέφοντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Μασσαλίαν, ἐπῆραν μεθ' ἑαυτῶν ὀλίγον τινὰ καφὲν, ὁμοῦ καὶ τὰ πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ χρειώδη ἀγγεῖα· ἀλλὰ τὸ πρῶτον καφενεῖον ἠνοίχθη εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν τὸ 1671. Εἰς δὲ τὸ Λονδίνον ἐσυστήθη τὸ πρῶτον καφενεῖον ὑπὸ τινος Ἑλλήνου, Πασκουῦ τὸνομα, κατὰ τὸ 1652· μετὰ ὀκτὼ χρόνους ἐπέβαλε φόρον εἰς τὰ καφενεῖα ἢ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις.

Τὰ δένδρα τοῦ καφέ καρποφοροῦν ἐντελῶς κατὰ τὸ τρίτον ἔτος. Οἱ καφεῶνες, ἀνθισμένοι ὄντες, παρέχουσι θῆαν χαριστάτην· ἀλλὰ τὰ ἀνθη διακοῦν μίαν ἢ καὶ δύο ἡμέρας μόνον· ἀνοίγουν δὲ διὰ ὁμοῦ εἰς μιᾶς νυκτὸς διάστημα. Οἱ σπόροι λογίζονται ὄριμοι, ὁπότεν οἱ κόκκοι λάβωσι βαθύ κόκκινον χρῶμα. Εἰς τὴν Ἀραβίαν ἀφοῦ ἀπλώσωσι πανία ὑπὸ τὰ δένδρα, τινάσσουν αὐτὰ, καὶ ὁ ὄριμος καρπὸς πίπτει εὐθὺς. Ἐπομένως οἱ κόκκοι ἀπλόνονται εἰς ψάθας, καὶ ἐκτίθενται εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἕως οὗ ἐντελῶς νὰ ξηρανθῶσι· τότε δὲ συντρίβεται ὁ φλοιὸς μὲ μεγάλους βαρεῖς κυλίνδρους ξυλίνοους ἢ πετρίνοους. Ἀφοῦ τοιουτοτρόπως καθαρισθῆ ὁ καφὲς ἀπὸ τὸν φλοιὸν καὶ τὴν ψίχαν, ξηραίνεται πάλιν τέλει εἰς τὸν ἥλιον, διὰ νὰ μὴν ὑπόκειται εἰς θερμότητα ὅταν στοιβασθῆ διὰ τὸ πλοῖον. Εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας ἀκολουθοῦν ἄλλην μέθοδον, πάντῃ διαφορετικὴν.

Τὸ καλῆτερον ἐργαλεῖον διὰ τὸ φρύξιμον τοῦ καφέ εἶναι κυλινδρῖκόν τι σκεῦος, τὸ ὁποῖον, ἀδιακόπως περιστρεφόμενον ἀνωθεν τοῦ πυρός, δὲν ἀφίνει νὰ καῖσι παραπολύ τὰ περιεχόμενα· καφὲς δὲ κεκαυμένος ἀξίζει πολλὰ ὀλίγον· λαμβάνει δυσάρεστον τινὰ πικρὰν γεῦσιν, καὶ χάνει τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἀρωματικῆς ὀσμῆς του. Ὅσον ταχύτερα μετὰ τὸ φρύξιμον μεταχειρίζομεθα τὸν καφὲν, τόσον εἶναι καλῆτερος.

Ὁ καφὲς, λαμβανόμενος τὸ πρῶτὸ μὲ θερμὸν γάλα καὶ μὲ ζάχαριν, εἶναι θρεπτικώτατος· μετὰ τὸ γεῦμα χρησιμεύει πρὸς εὐπεψίαν· πάντοτε ὅμως εἰς ταύτην τὴν περίστασιν πρέπει νὰ πίνωμεν αὐτὸν χωρὶς γάλα, καὶ μ' ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ζάχαριν.

Νεῦρα τινὰ τοῦ ἡμετέρου συστήματος καθιστάνει ζωηρότατα ὁ καφὲς, καὶ ταχύνει ὅλας αὐτῶν τὰς ἐνεργείας. Ἐχει δὲ μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον, πλὴν εἰαίσθητον καὶ ἐνεργότερον κάμνων αὐτὸν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀφαιρῶν πᾶσιν αἰσθησιν κόπου ἢ νυσταγμοῦ. Ἐνισχύει δὲ τὸ ἀνθρώπινον σύστημα καὶ ν' ἀνδίσταται εἰς τὸ ψύχος καὶ εἰς τὴν ὑγρασίαν, καὶ εἶναι ἄριστος διὰ νυκτερινὸς ὁδοιπόρους, καὶ τοὺς κατοίκους ὑγρῶν τόπων. Εἰς δὲ τὰ θερμὰ κλίματα ἀφαιρεῖ τὴν ἐξ ὑπερβολικῆς θερμότητος προερχομένην χάνωσιν, καὶ βοηθεῖ τὸν στόμαχον νὰ ἐκπληροῖ τὸ ὑπόργημά του.

Διὰ τοὺς πληθωρικοὺς ὅμως καὶ τοὺς ῥέποντας εἰς δυσκοιλίότητα ὁ καφὲς εἶναι ἀνάρμοστος· προσέτι καὶ

διὰ τοὺς εἰς αἰμορροΐδας ὑποκειμένους, ὡς καὶ διὰ τὰς γυναικὰς εἰς τινὰς καταστάσεις τοῦ ἰδίου αὐτῶν συστήματος. Εἶναι δὲ βλαβερὸς καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας πολὺ εὐερέθιστα τὰ αἱματηφόρα ἀγγεῖα, προσφύεστερος ἐν γένει ὢν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς ἢ τοὺς προβεβηκότας τὴν ἡλικίαν παρ' εἰς τοὺς νέους ἢ τοὺς πολλὰ εὐρώστους.

Εἰς τινὰ πάθη τῶν νεφρῶν καὶ τῆς φύσκης, ὡς π. χ. ὅταν πάσχωσιν ἀπὸ χαλαρότητα καὶ ἀσθένειαν αὐτὰ τὰ ὄργανα, ὁ καφὲς εἶναι χρησιμώτατος· κατὰ δὲ τινὰς συγγραφεῖς τὸ δεινότατον πάθος τῆς πέτρας ὀλιγόστευσεν εἰς τὸν κόσμον μετὰ τὴν ἐκτεταμένην χρῆσιν τοῦ καφέ.

Ἡ ποσότης τοῦ καφέ, ἢ κατ' ἔτος ἐξαγομένη ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη ὅπου παράγεται, ἀναβαίνει εἰς 120,000 τόνων. Ὁ μέγας οὗτος ἐμπορικὸς κλάδος ἐγεννήθη ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ἐν Ἀμστελοδάμῳ φυτὸν, ἐκ τοῦ ὁποῖου, ὡς εἶπαμεν ἀνωτέρω, κατάγονται διὰ τὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας φυτὰ τοῦ καφέ, ἐστάλθη εἰς τὸν Βοτανικὸν Κήπον τοῦ Ἀμστελοδάμου κατὰ τὸ 1698 ὑπὸ τοῦ Ὀλλανδοῦ κυβερνήτου τῆς ἐν Σουμάτρα Βατανίας, ὅστις ἐπρομηθεύθη τὸν σπόρον, ἐξ οὗ αὐτὸ ἐβλάστησεν, ἀπὸ τὴν Μόχαν τῆς Ἀραβίας. Ἰδοὺ δὲ ὁποῖα εἶναι κατὰ συνεγγισμὸν ἢ ποσότης τοῦ ἐτησίως ἐξαγομένου καφέ ἀπὸ τοὺς διαφόρους τόπους τῆς παραγωγῆς του.—Βραζιλία, 72,000,000 λίτραι Ἀγγλικαί· Κούβα, 64,000,000· Αὐτή, 40,000,000· Γαῖα, 32,000,000· Βρετανικαὶ Δυτικαὶ Ἰνδία, 25,000,000· Ὀλλανδικὴ Γουιάνα, 10,000,000· Πολιτεῖαι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, 8,000,000· Γαλλικαὶ Δυτικαὶ Ἰνδία, 4,000,000· Πορτορικόν, 4,000,000· Σουμάτρα, 3,000,000· Κεϋλὼν, 2,000,000· Βουρβονία, 2,000,000· Μανίλλα, 2,000,000· Μόχα, 1,000,000—τὸ σύνολον, 269,000,000 λίτραι Ἀγγλικαί, ἢ 120,000 τόνοι· ὀκάδες Τουρκικαί, σχεδὸν 98,000,000.

ΘΥΜΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.—Φίλος μου τις, διατρίψας εἰς τὴν Ταπροβάνην, ὑπῆγεν εἰς τοὺς Ζωολογικοὺς Κήπους τοῦ Λονδίνου, ὅπου κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὐρίσκειτο Ταπροβαναϊκὸς Ἐλέφας. Κατὰ πρῶτον δὲν ἐπεριεργάσθη τὸ ζῷον ἰδιαιτέρως πῶς τὸν φίλον μου· ἀλλ' ἀφοῦ τὸν ἤκουσεν ὀμιλοῦντα πρὸς αὐτὸ εἰς τὴν Ταπροβαναϊκὴν διάλεκτον, ἔδειξε μεγάλῃ χαρᾷ σημεῖα, περιστρέφον τὴν προβοσκίδα, καὶ χαιδεῖον τὸν νέον αὐτοῦ φίλον μὲ ὄλην τὴν ἀγαλλίασιν ἀνθρώπου, ὅστις, εἰς μακρυνὴν ξενιτείαν εὐρισκόμενος, ἀπαντᾷ ἕνα του συμπατριώτην.

ΤΑ ἔσοδα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὸ 1839 ἦσαν 37,217,812 Δίστηλα· τὰ δὲ ἔξοδα 35,661,427.

Τὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς τὸ 1839 ἐξετιμήθησαν 118,359,004 Δίστηλα· τὰ δὲ τῆς εἰσαγωγῆς 157,609,560.

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΞΕΝΟΣ.

ΤΟΥΣ παλαιωτάτους εκείνους χρόνους, ὅτε τὰ τεράστια καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐπιστεύοντο μὲ δυσκολίαν ὀλιγωτέραν παρὰ τὴν σήμερον, ἐμυθολογήθη ποτὲ, ὅτι ξένος τις, ἀλλόκοτος τὸ φαινόμενον, παρετηρήθη βαδίζων εἰς τὰς ῥύμας μεγαλοπρεποῦς τινὸς πόλεως τῆς ἀνατολῆς, καὶ θεωρῶν μὲ εἰδήμονος περιεργείας ὄμμα τὰ πῆριξ αὐτοῦ ἀντικείμενα. Διάφοροι τῶν πολιτῶν, συλλεχθέντες ὀλόγυρα, ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔργου του· ἀλλ' εὐθὺς κατέλαβον ὅτι δὲν ἐνόει τὴν γλῶσσαν των, οὐδ' ἐγνώριζε τὰ πλῆον κοινὰ ἔθιμα τῆς ἀνθρωπίνης συγκοινωνίας. Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν, τόσοσιν εἰδήμων καὶ ἀξιοπρεπῆς ἐφαίνετο, ὥστε οὔτε βάρβαρον οὔτε παράφρονά ἤμποροῦσέ τις νὰ τὸν ἐκλάβη. Ὅτε δὲ, τέλος πάντων, ἐνόησεν ἀπὸ σημεῖα, ὅτι ἤθελε νὰ μάθῃσι πόθεν ἦλθεν, ὑψώσας τὸν δάκτυλον, ἔδειξε μ' ἐμφασιν μεγάλην τὸν οὐρανόν· ἐκ τούτου ἐσυμπέραναν οἱ περιστάτες ὅτι εἶναι κἀνεὶς ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτὸν θείας τιμὰς· ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐννοήσας τί ἐμελετᾶτο, τὰς ἀπέβαλε μὲ φρίκην· γονατίσας δὲ, καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἔδωκε νὰ καταλάβωσιν ὅτι καὶ αὐτὸς λατρεῖ τὰς ὑπεράνω δυνάμεις.

Μετὰ καιρὸν τινα, λέγεται, ὁ μυστηριώδης ξένος ἐδέχθη τὴν φιλοξενίαν ἑνὸς τῶν εὐγενῶν τῆς πόλεως, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐβάλθη μ' ἐπιμέλειαν μεγάλην εἰς τὸ νὰ μάθῃ τὴν γλῶσσαν· τόσοσιν δὲ ταχεῖα ἦτον ἡ πρόοδος του, ὥστε εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἠμπορεῖ νὰ συνομιλῇ μὲ ἱκανὴν ἐλευθερίαν. Ὁ εὐγενὴς ξενοδόχος ἀπεφάσισε τῶρα νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ξένου· ὅτε δ' ἐφάνερωσε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ὁ ξένος τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἤθελεν ἀποκριθῆν εἰς τὰς ἐρωτήσεις του τὴν ἑσπέραν ἐκείνην μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Περὶ λύχνων λοιπὸν ἀφ᾽ ἑσῆς, ἐκβῆκαν ἀμφότεροι εἰς τὰ ἐξώστεγα τοῦ παλατίου, ὅθεν ἐφαίνετο διαμικρὸς ὀλόκληρος ἡ πολυάνθρωπος καὶ πλουσία πόλις. Ἀναρίθμητα φῶτα ἀπὸ τὰς δορυβύδεις ῥύμας καὶ τὰ λαμπρὰ παλάτια ἀντανεκλῶντο εἰς τὸ σκοτεινὸν πρόσωπον τοῦ ὑπερηφάνου ποταμοῦ τῆς· καὶ πλοῖα μεγαλοπρεπῆ, φορτωμένα μὲ πλουσίας πραγματείας ἀπ' ὅλα τὰ γνωστὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐγέμιζαν ἐνταυτῶ καὶ ἐκαλλώπιζαν τὸν λιμένα. Αὕτη ἦτο πόλις, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φωνὴ τῆς κισθάρης καὶ τοῦ ψαλτηρίου, καὶ ὁ ἦχος τῆς μυλικῆς πέτρας ἠκούοντο ἀδιακόπως, καὶ τεχνῆται παντὸς εἴδους ἦσαν ἐκεῖ, καὶ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ἐβλέπετο εἰς πᾶσαν κατοικίαν, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ νυμφίου καὶ ἡ φωνὴ τῆς νύμφης ἠκούοντο ἐκεῖ.

Ὁ ξένος ἐθεώρησεν ὀλίγην ἄραν μὲ προσοχὴν τὴν φεγγοβόλον θέαν, καὶ ἠκροάσθη τὸ συγκεχυμένον μουρμούρισμα τῶν διαφόρων συμμιγνυομένων ἤχων. Ἐπειτα, ὑψώσας αἰφνιδίως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ἀστερό-

εντα οὐρανόν, προσήλωσεν αὐτοὺς εἰς τὸν ὠραῖον ἑσπερον, ὅστις ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐβυθίζετο ὀπισθεν σκοτεινοῦ τινὸς δάσους, τὸ ὁποῖον περιεκίχλου ἕνα τῶν κυριωτέρων ναῶν τῆς πόλεως. Ἐμὴ θαυμάσης, εἶπεν εἰς τὸν ξενοδόχον, ὅτι βλέπω μὲ τόσοσιν πόσον τὸν ἀργυροειδῆ ἐκείνον ἀστῆρα. Αὐτὸς ἦτον ἡ κατοικία μου· ναί, πρὸ ὀλίγου ἤμην κάτοικος τοῦ γαληνίου ἐκείνου πλανήτου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ματαία περιέργεια μ' ἐκίνησε νὰ μακρυνθῶ. Πολλάκις εἶχα θεωρήσειν μὲ θαυμασμὸν τὸν λαμπρὸν τοῦτον κόσμον σας, ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καλλωπίσματα τοῦ στερεώματός μας, καὶ ἡ ἐνθερμος ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν πολλὴν καιρὸν ἠσθανόμην νὰ γνωρίσω τίποτε περὶ τῆς καταστάσεώς του, ἐπληρώθη τέλος πάντων ἀπροσδοκῆτως. Ἐλαβον ἄδειαν καὶ δύναμιν νὰ διαπεράσω τὸ ἄπειρον χάος, καὶ διεύθυναι τὸν δρόμον μου εἰς τὴν μακρυνὴν ταύτην σφαιραν. Ἡ ἄδεια ὁμῶς αὕτη ἦτο συνωδευμένη μὲ συνθήκην τινὰ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ τῆς ἐπιχειρήσεως σφοδρὸς πόθος μὲ παρεκίνησε βιαίως νὰ συγκατανεύσω ἡγχιον, ὅτι πρέπει ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ μένω κάτοικος τῆς παραξένου ταύτης γῆς, καὶ νὰ ὑποφέρω ὅλας τὰς μεταβολὰς, εἰς ὅσας ὑποκείνται οἱ ἐντόπιοι. Εἰπέ με λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ, τὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐξήγησέ μου, πληρύτερα παρ' ὅ,τι ἀκόμη καταλαμβάνω, ὅλα ὅσα βλέπω καὶ ἀκούω ὀλόγυρά μου.

Ἐγὼντι, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἐκπεπληγμένος εὐγενὴς, ἂν καὶ ἀγνοῶ ὅπως διόλου τὰ ἦδη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ προϊόντα καὶ τὰ προνόμια τῆς πατρίδος σας, μὲ φαίνεται ὁμῶς πρόπον νὰ σᾶς συγχαρῶ ὅτι κατενοώθητε εἰς τὸν κόσμον μας· ἐξαιρέτως ἐπειδὴ καὶ, ἀγαθῆ τύχῃ, ἐφέρθητε εἰς τὴν πλουσίαν καὶ τρυφήν ταύτην πόλιν, ὅπου ὑπάρχουν τόσοσιν ἄφθοιοι αἱ τῆς ἡδονῆς πηγαί. Βεβαιώθητε δὲ ὅτι θείω τὸ ἔχειν εἰς χαρὰν καὶ τιμὴν μου, νὰ σᾶς δεῖξω πᾶν ὅ,τι εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τοιοῦτου ἐπισήμου περιηγητοῦ.

Αἱ τέχναι τῆς τρυφῆς καὶ ἡδονῆς, καλῶς ἐγνωσμέναι εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐδιδάχθησαν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸν ξένον μας. Ἀμέσως εἰσῆχθη ἀπὸ τὸν εὐγενῆ εἰς τὰ θέατρα καὶ τὰ συμπόσια, τοὺς δημοσίους ἀγῶνας καὶ τὰς πανηγύρεις, καὶ μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται κἀποιαν κλίσιν εἰς διασκεδάσεις, τὸ νόημα τῶν ὁποίων καταρχὰς δυσκόλως ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ. Ἡ ἀνάγκη τοῦ ν' ἀποκτήσῃ πλοῦτον ὡς τὸ μόνον μέσον τοῦ ν' ἀπολαμβάνῃ ἡδονῆν, ἦτο τὸ ἐφεξῆς μάθημα, τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησαν νὰ τὸν διδάξωσιν· εὐθὺς δ' ὅτε κατέλαβε τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἐδέχθη εὐγνωμόνως τὴν προφορὰν τοῦ φίλου νὰ βαλῇ αὐτὸν εἰς θέσιν, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ συσσωρεύῃ πλοῦτη. Εἰς τοῦτο ἤρχισε τῶρα ἐπιμελῶς νὰ καταγίνεται, καὶ ἤδη ἐγίναντο ὀπωσοῦν ἀρεστὰ εἰς αὐτὸν τὰ ἦδη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ πλανήτου μας, ἂν καὶ παραδόξως διάφορα ἀπὸ τὰ τοῦ ἰδιοῦ του· τὸ ἀκόλουθον ὁμῶς σύμβαμα τοῦ ἑστρεψε τὴν προσοχὴν εἰς ἄλλον δρόμον. Μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν μας, τυχῶν νὰ περιδιαβάσῃ

μίαν ἐσπέραν μετὰ τοῦ φίλου εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως, ἰδὼν εὐρύχωρόν τι περίφραγμα, τὴν χρῆσιν τοῦ ἔμποῦ ἀγνοῶν, παρεκάλεσεν ἀμέσως νὰ τοῦ τὴν ἐξηγήσωσιν.

Ἔϊναι, ἀπεκρίθη ὁ εὐγενής, τὸ κοιμητήριον τῆς πόλεως. Δὲν σὰς καταλαμβάνω, εἶπεν ὁ ξένος. Ἔϊναι ὁ τόπος, ἐπανελάβεν ὁ φίλος του, ὅπου θάπτομεν τοὺς νεκροὺς μας. Νὰ μὲ συμπαθήσετε, κύριε, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ὀλίγον τεταραγμένος, λάβετε, παρακαλῶ, τὸν κόπον νὰ μοῦ ἐξηγηθῆτε ἀκόμη περισσότερον. Ὁ εὐγενής ἐπανελάβε τὸ αὐτὸ μὲ λίξεις ἐτι καθαρώτερας. Οὐδὲ τώρα δὲν ἐμπορῶ νὰ σὰς καταλάβω ἐντελῶς, εἶπεν ὁ ξένος, κ' ἐγινε χλωμὸς ὡστὴν νεκρός. Τοῦτο πρέπει νὰ ἀναφέρεται εἰς κάτι, περὶ τοῦ ὁποῦ οὔτε εἰς τὸν κόσμον μας ἤξευρα τίποτε, οὔτε εἰς τὸν ἰδικόν σας ἤκουσα τὸ παραμικρόν. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ εὐχαριστήσετε τὴν περιέργειάν μου διότι, ἂν σὰς νοῶ ὀρθά, τοῦτο βέβαια εἶναι πρᾶγμα πολὺ ἀϊολογώτερον ἀφ' ὅλα, εἰς ὅσα ἕως τώρα διευθύνετε τὴν προσοχὴν μου. Καλέ μου φίλε, ἀπεκρίθη ὁ εὐγενής, πρέπει βέβαια νὰ ἦσαι νεόφυτος μεταξὺ μας, ἂν ἔχῃς ἀκόμη ἀνάγκην νὰ μάθῃς ὅτι ὅλοι χρεωστοῦμεν, ταχύτερα ἢ ἀργότερα, νὰ πλαγιάσωμεν εἰς τὰ φοβερὰ ταῦτα καταικητήρια. Οὐδ' ἐμπορεῖ τις ν' ἀρνηθῆ ὅτι τὸ περιστατικὸν τοῦτο κάμνει τοῦ ἀνθρώπου τὴν κατάστασιν ὀλιγώτερον ἐπιθυμητὴν διὸ καὶ σπανίως ἀναφέρεται εἰς εὐγενεῖς συναναστροφάς διὰ ταύτην μάλιστα τὴν αἰτίαν, δὲν εἰδοποιήθητε ἕως τώρα. Ἀλλὰ τῶνόντι, κύριε, ἂν οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἤλθετε, δὲν ὑπόκεινται εἰς παρομοίαν συμφορὰν, σὰς συμβουλεύω νὰ φύγετε ὀπίσω ὅσον τάχιστα διότι σὰς βεβαιώνω ὅτι ἐδῶ νὰ τὴν ἀπορῆγη τις εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ οὔτε κὰν διὰ μίαν ὥραν εἶναι ἀσφαλῆς ἡ ζωὴ σας! Φεῦ! ἀπεκρίθη ὁ τολμηρὸς ξένος, τῆς ἐπιχειρήσεώς μου αἱ συνθήκαι εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ δὲν ἐμπορῶ πλέον. Ἀλλ' ἐξηγήσέτε μου, παρακαλῶ, ὀλίγον καθαρώτερα τὴν φύσιν καὶ τὰς συνεπειάς τῆς θαυμασίου ταύτης μεταβολῆς, καὶ εἶπετέ με πότε κοινῶς συμβαίνει εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ἐνῶ ὡμίλει τοιουτοτρόπως, ἡ φωνὴ του ἔτρεμε, καὶ ὄλον τὸ σῶμα ἐκλονεῖτο τὸ πρόσωπόν του ἐγινε χλωμὸν ὡς νεκροῦ.

Ὁ δὲ σύντροφος αὐτοῦ, δυσάρεστον εὐρίσκων τὴν σοβαρὰν ταύτην συνομιλίαν, εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ τὸν στείλῃ εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ νὰ μάθῃ περισσότερα, καθότι δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν νὰ συνομιλῆ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Τί! εἶπεν ὁ ξένος, λοιπὸν δὲν σὰς ἐκατάλαβα. Μόνον οἱ ἱερεῖς ἀποδνήσκουν; δὲν ἀποδνήσκετε καὶ σεῖς; Ὁ φίλος, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ, τὸν ἐχειραγώγησε βιαστικὰ εἰς ἓν ἀπὸ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, καὶ παρέδωκεν αὐτὸν ἀσμένως εἰς τῶν ἱερέων τὰς διδασκαλίας.

Ἡ φανερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ξένου ἐκπληξίς, ὅτε κατὰ πρῶτον ἔλαβε τὴν λυπηρὰν περὶ θανάτου εἰδήσιν, ἦτον οὐτιδανῆ ὡς πρὸς τὴν ὁποῖαν ἐδοκίμασεν, ὅτε τῶν ἱερέων

αἱ συνομιλίας ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἰδέας τινὰς περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ ἀτελευτήτου εὐδαιμονίας ἢ κακόδαιμονίας εἰς μέλλουσαν κατάστασιν. Αὕτη ὁμῶς τοῦ πνεύματός του ἡ ἀγωνία μετετρέπη εἰς χαρὰν ὑπερβολικὴν, ἀφοῦ ἔμαθεν ἔτι, μὲ τὴν ἐκτέλεσιν συνθηκῶν τινῶν, τῆς εὐδαιμονίας ἢ κατάστασις ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλισθῆ. Ἡ δὲ προθυμία του νὰ μάθῃ τὴν φύσιν τῶν συνθηκῶν τούτων ἦτο τοιαύτη, ὥστε διήγειρε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν καταφρόνησιν τῶν ἱερέων αὐτοῦ διδασκάλων. Τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ εὐχαριστηθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς ὁποίας εἶχε λάβειν διδασκαλίας, καὶ ν' ἀφήσῃ τὰ ἐπίλοιπα διὰ τὴν αἴριον. Πῶς! ἐφώναξεν ὁ νεόφυτος, δὲν λέγετε ὅτι ὁ θάνατος ἐμπορεῖ νὰ ἔλθῃ ὁποιανδήποτε ὥραν; δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἔλθῃ τὴν ὥραν ταύτην; τί δὲ, ἂν ἤρχετο πρὶν τελειώσω τὰς συνθήκας ταύτας; Ω! μὴ κρύπτετε τὴν ἐξαίρετον ταύτην γνῶσιν ἀπ' ἐμὲ οὐδεμίαν στιγμὴν! Οἱ ἱερεῖς, ἔτοιμοι νὰ γελάσωσι διὰ τὴν ἀπλότητά του, ἐξήγησαν τότε τὴν θεολογίαν εἰς τὸν προσεκτικὸν ἀκροατὴν.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν χαρὰν ὅσην ἐδοκίμασεν, ἀφοῦ κατέλαβεν ὅτι γενικῶς εἶναι καὶ τερπνὸν καὶ εὐκόλον νὰ ἐπιτελέσῃ τις τὰς ἀπαιτουμένας συνθήκας, καὶ ὅτι καὶ αἱταὶ αἱ παρακολουθοῦσαι δυσκολίαι ἤθελαν παύσειν ὁμοῦ μὲ τὴν ὀλιγοχρόνιον ἐπιγῆς ἕπαρξιν. Ἄν λοιπὸν σὰς καταλαμβάνω ὀρθά, εἶπεν εἰς τοὺς διδασκάλους του, ἡ μεταβολὴ αὕτη, τὴν ὁποῖαν καλεῖτε θάνατον, καὶ ἦτις φαίνεται καθ' ἑαυτὴν παραδόξως φοβερὰ, εἶναι εἰς ἄκρον ἐπιθυμητὴ καὶ μακαρία. Ὅποια χάρις εἶναι αὕτη ἢ δοθεῖσα εἰς ἐμὲ, ὅτι ἐστάλθην νὰ κατοικήσω εἰς πλανήτην, ὅπου δύναμαι ν' ἀποθάνω!

Οἱ ἱερεῖς ἐθεώρησαν πάλιν ἀλλήλους μειδιῶντες ἄλλ' ὁ περίγελως αὐτῶν δὲν ἐπροξένησε κἀνὲν ἀποτέλεσμα εἰς τὸν ἐκστατικὸν μαθητὴν. Ὅτε δὲ κατεπράυνεν ἡ πρώτη του χαρὰ, ἤρχισε νὰ σκέπτεται μὲ πλειοτέραν ἀνησυχίαν περὶ τοῦ καιροῦ, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἤδη χάσειν ἀφοῦ κατενοδῶθη εἰς τὸν κόσμον μας.

Φεῦ! πῶς ἐπέρασα τὸν καιρὸν μου; ἐφώναξεν. Ὁ χρυσὸς αὐτός, τὸν ὁποῖον ἐσύναξα, εἶπετέ με, αἰδεσιμώτατοι, θέλει τάχα μὲ χρησιμεύσειν εἰς τίποτε, ἀφοῦ περάσωσιν οἱ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα οὔτοι χρόνοι, τοὺς ὁποῖους λέγετε ὅτι ἐνδέχεται ἴσως νὰ παρεπιδημήσω εἰς τὸν πλανήτην σας; Ὁχι, ἀπεκρίθη εἰς τῶν ἱερέων, ἀλλὰ βέβαια θέλεις εὐρεῖν αὐτὸν χρησιμώτατον ἐνόσω διαμένεις ἐνταῦθα. Ὀλιγώτατος ἐξ αὐτοῦ ἀρκεῖ, ἀπεκρίθη, διότι στοχασθῆτε πόσον ταχέως ἡ περίοδος αὕτη θέλει τελειώσειν. Τί διαφέρει ὁποῖα καὶ ἂν ἦναι ἡ κατάστασις μου διὰ τόσον ὀλίγον καιρὸν; Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλω δώσειν τὴν προσοχὴν μου εἰς τὰ μεγάλα ἐκεῖνα πράγματα, περὶ τῶν ὁποῖων τόσον φιλικῶς μὲ εἰδοποιήσατε.

Ἐκτοτε, διηγοῦνται, ἀφιερῶθη ὁ ξένος ὅλως διόλου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συνθηκῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπληροφορήθη ὅτι κρέμεται ἡ μέλλουσα του εὐδαιμονία ἄλλὰ,

τοῦτο πράξας, ἀπήντησεν ἀντίστασιν διόλου ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ αἷτιον τῆς ὁποίας νὰ καταλάβῃ δὲν ἠδύνατο. Ἀφιερῶσας τὸ κυριώτερον τῆς προσοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰ κυριώτερα συμφέροντα, διήγειρε τὴν ἐκπληξιν, τὴν περιφρόνησιν, καὶ τὴν ἐχθρὰν τῶν πλειοτέρων κατοίκων τῆς πόλεως, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σπανίως ἀνέφεραν τὸ ἄνομά του χωρὶς ὄρον τινὰ ὀνειδισμοῦ, ὁ ὁποῖος μετεφράσθη κατὰ διαφόρους τρόπους εἰς ὅλας τὰς νεωτέρας γλώσσας. Τοῦ ξένου ἡ ἀπορία καὶ ὁ θαυμασμός διὰ τοῦτο, ὡς καὶ διότι ἐφαίνοντο οἱ συμπολίται αὐτοῦ τόσον ἀμέριμοι περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἦσαν καθυπερβολὴν μεγάλη. Ἡσ, ἔλεγεν, εἶναι δυνατὸν, ἀνδρῶποι, μέλλοντες νὰ ὑπάρχωσιν αἰωνίως, νὰ φροντίζωσι μόνον διὰ τὰς χρείας καὶ ἡδονὰς τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης ζωῆς; Τοῦτο ἀλλέως νὰ ἐξηγήσῃ δὲν ἠμπορεῖ, πλὴν ὑποθέτων αὐτοὺς παρατρονοῦντας ὥστε, καὶ ἀντὶ νὰ μνησικακῇ διὰ τὴν ὁποίαν συχνὰ ἐλάμβανεν ἀγροικὸν μεταχειρίσιν, ἐστρεφε πρὸς αὐτοὺς αἰσθήματα τὰ πλέον φιλόστοργα καὶ συμπαθητικά.

Ἄν ποτε ὑπὸ πειρασμοῦ κινούμενος παρέβαινε κάμμιαν τῶν συνθηκῶν τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας, ἐδρῆναι τὴν μανίαν του πικρότατα· εἰς ὅλας δὲ τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπ' ἄλλους παρακινήσεις νὰ πράξῃ τίποτε ἀσυμβίβαστον μὲ τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ συμφέροντα, ἔδιδε μίαν μόνον ἀπόκρισιν. Ἠ, ἐφώναζεν, ἔχω ν' ἀποθάνω! ἔχω ν' ἀποθάνω!

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΣΗΟΥΔΑΡΧΙΑΩΝ.

ΝΟΜΙΖΕΤΑΙ ἄρκετὰ γενικῶς ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν πάθος τῆς ἐξουσίας, ἢ ἡ σπουδαρχία, εἶναι ἴδιον τῶν γενναίων καὶ μεγαλοψύχων. Πλὴν εἰς ἐμὲ φαίνεται ἐξ ἐναντίας ὅτι χαρακτηρίζει σχεδὸν πάντοτε τοὺς ἀνδρῶπους ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔχουν κάμμιαν ἀληθινὴν μεγαλοψυχίαν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ καρδιά δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ κανενὸς γενναίου αἰσθήματος. Τὰ πλέον ταπεινὰ ἀνδράποδα, τὰ πλέον ἀγενῆ ὑποστηρίγματα τῆς τυραννίας, εἶναι καθ' αὐτὸ ἐκείνοι, οἵτινες ζητοῦν μὲ τὴν πλέον ἐνθερμον ἐπιθυμίαν τὰς περιστάσεις τοῦ νὰ ὑψωθῶσιν ὑπεράνω τῶν ἴσων, ἢ καὶ ἀνωτέρων ἑαυτῶν εἰς τὰ προτερήματα καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν. Οὗτοι εἶναι καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι μὲ τὴν πλέον μεγάλην ἀναίδειαν καὶ ἀπανθρωπίαν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν, ὅσον καὶ ἂν ἦναι προσωρινὴ ἢ μικρά. Ἐὰν ὁ μονάρχης ἦναι τις φυσικῶς ἀπὸ τὴν χίμαιραν τῆς ἀπολύτου δυνάμεως, ἢ κάνεῖς ἀρπακτῆρ, τὸν ὁποῖον σπάνιά τινα προσωπικὰ προτερήματα καὶ συνδρομὴ περιστάσεων ἔτι σπανιωτέρων ἔθεσαν εἰς τὴν ὑπερτάτην τάξιν, βλέπεις ὅλους τοὺς κατωτέρους φιλοδόξους σπεύδοντας, συγκινουμένους πανταχόθεν, διὰ νὰ ἐξάψωσι καὶ νὰ χορτάσωσι τὴν βασανίζουσαν αὐτὸν δίψαν τοῦ δεσποτισμοῦ, ἀμιλλωμένους ποῖος νὰ πωλήσῃ εἰς αὐτὸν τὰ πλέον ἱερά δικαιώματα τῶν ὑπηκόων, προσφέροντας εἰς αὐτὸν θυσίαν τὰς πλέον πολυτέλους ἀσφαλείας των, διὰ νὰ ἀπολαύσωσιν εἰς ἀμοιβὴν

τῆς ἀνδραποδώδους ἀφοσιώσεώς των μερίδα τινὰ τοῦ χρυσίου τοῦ βιαίως ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους ἢ ἀπὸ τὰ ξένα ἔθνη, μέθεξιν τινὰ τῆς ἀγαλινώτου ταύτης καὶ ἀπεριορίστου ἐξουσίας. Ἴδὲ, τέλος πάντων, εἰς ὅλας τὰς τάξεις καὶ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις, τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο πλῆθος τῶν ὀργάνων τῆς τυραννίας μεταχειριζομένους τὴν συκοφαντίαν, τὸ ψῦδος, τὴν διαβολὴν, τὴν ραδιουργίαν, τὴν χαμερπῆ κολακείαν, καὶ ὅλα τὰ αἰσχρότερα μέσα, διὰ νὰ ὑποσκελίσωσιν ἀλλήλους, διὰ νὰ ἀναβῶσιν εἰς θέσεις, εἰς τιμὰς, εἰς ἀξιώματα. Ἐρώτησε τώρα τὸν ἑαυτὸν σου ἂν οἱ μὲ τοιούτους τρόπους πλησιάζοντες τὸν ὑπέρτατον διανομέα τῶν δοκούντων τούτων ἀγαθῶν ἦναι ἱκανοὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτὸν εὐγενεῖς ἢ γενναίους στοχασμούς; ἂν αὐτὸς οὗτος ἐμπορῇ νὰ συλλάβῃ τοιούτους στοχασμούς, ὅταν εἰς πᾶσαν στιγμὴν αἰσθάνεται τὴν χρείαν τοῦ νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ τοιούτους βοηθούς. Ἄς συμπεράνωμεν λοιπὸν ὅτι ἡ ἀμετρος ἐπιθυμία τῆς ἐξουσίας, καὶ ὅλαι αἱ πράξεις ἢ αἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκ ταύτης γεννόμενοι, εἶναι ἀκόμη χειρότερα παρὰ τὸν ὑπερβολικὸν ἔρωτα τοῦ πλοῦτου, τὸ δεῖγμα τῆς πλέον στενῆς προσωπικότητος, τὸ δεῖγμα ἐνὸς ἐγωῖσμοῦ, ὅστις τείνει ἀκαταπαύστως εἰς τὸ νὰ σβέσῃ ὅλα τὰ πατριωτικά, τὰ τίμια, καὶ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα.—ΒΑΜΒΑΣ.

Η ΡΩΣΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

ΑΔΥΝΑΤΟΝ εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τις γεωγραφικὸν πίνακα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ μέγεθος τῆς Ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας. Κατέχει τὸ ἑννατημόριον τῆς οἰκουμένης, καὶ ὑπερβαίνει πολὺ κατὰ τὴν ἔκτασιν τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, ὅτε ἡ κυριότης αὐτῆς ἐξτείνεται ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου εἰς τὴν Βρετανίαν. Ἡ μεταξὺ Κίνας καὶ Ῥωσσίας ὀροσεικὴ γραμμὴ ὑπερβαίνει τρισχίλια μίλια κατὰ τὸ μῆκος, οὔσα δηλ. ἰσομήκης μὲ γραμμὴν συρμένην ἀπὸ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκρην τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην τῆς Εὐρώπης, περὶ τὰ ἑξακόσια δὲ μίλια μακροτέρα γραμμῆς συρμένης ἀπὸ τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκρην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ. Μὲ τὴν Ῥωσσίαν παραβαλλομένη ἡ Μεγάλῃ Βρετανία ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς περιοχῆς, καταντα πολὺ ἀσήμαντος, καθότι τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος δὲν ὑπερβαίνει 600 μίλια, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος μόνον 320. Ἀλλὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς Ῥίγαν ἕως εἰς τὸν ἐν Καμσατκα λιμένα τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου εἶναι ὑπὲρ τὰς 11,500 μίλια· εἰς δὲ τὸ Ῥωσσικὸν Ταχυδρομικὸν Κατάστιχον εὐρίσκεται σειρά τις ὁδῶν διὰ σταθμῶν σημειωμένη, φθάνουσα εἰς 8134 μίλια. Ταχυδρόμος ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὴν Καμσατκαν ἀπαιτεῖ ἑκατὸν ἡμέρας διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν ὁδοποιρίαν· καὶ μολονότι κατὰ τὸ ἔσχατον μέρος προχωρεῖ μὲ βραδύτητα, τὰς πρώτας ὅμως τεσσαράκοντα ἡμέρας ὁδεύει συνήθως ἑκατὸν ἐξήκοντα μίλια καθ' ἡμέραν.

Ἄλλ' ἡ δύναμις ὁποιοῦδήποτε κράτους δὲν εἶναι ποτὲ ἀνάλογος μὲ τὴν ἔκτασιν ἀπλῶς αὐτοῦ. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας τὸ 1836 ἀνέβαινεν εἰς 61,000,000, ἡ περίπου ἓν πεντηκοστημόριον τοῦ ἀνδρωπίνου γένους· πλὴν συνίσταται ἀπὸ διάφορα γένη, ἐξ ὧν τινὰ μὲν εὐρίσκονται εἰς νομαδικὴν ἔτι κατάστασιν, καὶ περιπλανῶνται μὲ τὰ ἑαυτῶν ποίμνια εἰς τὰς ἀπέιρους πεδιάδας ἢ στέππας τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσίας, ἄλλα δὲ πορίζονται τὰ πρὸς ζωὴν μόνον διὰ τῆς ἀλιευτικῆς καὶ θηρευτικῆς. Αἱ πεδιάδες ἔχουν τοὺς διαφόρους τῆς καρποφορίας βαθμοὺς τοὺς συνήθως εὐρισκομένους εἰς τόσον ἐκτεταμένην περιοχὴν, πολλαχοῦ μὲν οὖσαι παχύταται, ἄλλοῦ δὲ ὀλιγώτερον εὐφοροί, καὶ εἰς τινὰ μέρη παντάπασιν ἄγονοι. Μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ὀβη καὶ τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ ἐπικρατοῦν ἄπειρα ἔλη καὶ βαλτώδη δάση. Ἡ ἐπαρχία τῆς Τοβόλσκης, ἂν καὶ χιλίων μιλίων τὸ πλάτος, περιέχει μόλις 500000 κατοίκων· εἰς δὲ τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην τῆς Ῥωσικῆς Αὐτοκρατορίας ὁ μέγας πεζοδρόμος Ἀγγλος Κοχράνης περιῆλθε τετρακόσια μίλια χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἓν ἄτομον, καὶ εἰς τὸ διάστημα χιλίων μιλίων ἴδε μίαν μόνον κατοικίαν. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἧτις εἶναι τριπλασία τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ἰσομεγέθους μ' ὀλόκληρον τὸ Αὐστριακὸν κράτος, μόλις συμποσοῦται ὁ πληθυσμὸς εἰς ἓνα πρὸς ἕκαστον τετραγωνικὸν μίλιον. Τὸ μόνον σχεδὸν ἀναπαυτήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ὁδοιπόρος εὐρίσκει εἰς τὰς μισοξένους χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Σιβηρίας, εἶναι ποταποὶ τινες οἰκίσκοι ἀπὸ στελέχη, ὑπὸ τῶν δημοσίων ἀρχῶν ὠκοδομημένοι εἰς κάθ' εἰκοσιπέντε μίλια. Εἶναι δὲ ἀκατοίκητοι, δώδεκα περίπου τετραγωνικῶν ποδῶν, χωρὶς παράθυρα, πρὸς σκέπην μόνον χρησιμεύοντες. Αὕτη ὁμοῦς εἶναι ἡ ἀσχημοτέρα εἰκὼν τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας, ἀληθεύουσα μόνον ὡς πρὸς τὰ βόρεια μέρη τῆς. Ἀπὸ 38° ἕως 78° ἐκτεινομένη, παριστάνει πᾶσαν ποικιλίαν κλίματος, τὸ θερμώτατον τῆς νοτίου Εὐρώπης, ὡς καὶ τὸ ὀριμώτατον τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου. Τῶν κεντρικῶν καὶ νοτίων μερῶν αἱ ἐπαρχίαι εἶναι ὀλίγον κατωκημένοι, μολονότι τὸ χῶμα καὶ τὸ κλίμα εἶναι προσφύεστατα εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ· ἀλλ' εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ῥωσίας ὑπάρχει ὀλιγώτερον ἐθνικὸν φρόνημα παρ' εἰς τὰς βορείους, ἕως οὗ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀμφισβητούμενην χώραν τῆς Γεωργίας καὶ Κιρκασσίας, ὅπου γίνεται ἀκόμη ἀντίστασις ἐνοπλος εἰς τὴν ἑξουσίαν τῆς Ῥωσίας. Ἡ μετατροπὴ ὁμοῦς τῶν ὑπὸ τὸ Ῥωσικὸν κράτος διαφόρων λαῶν εἰς Ῥωσικὰ ἔθνη καὶ φρονήματα προχωρεῖ ὅσον ταχέως ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ. Κατὰ τὸ μέσον καὶ τὸν νότον, ἀντὶ τῶν παχειῶν ὀμιχλῶν, αἵτινες ἐπικαλύπτουσι τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ, καὶ ἀντὶ κλίματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν γεωργίαν διώκει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ δάση πρὸς ζήτησιν τροφῆς, εὐρίσκομεν τὰ φυτὰ τῶν τροπικῶν καὶ τὰ ἐκλεκτότερα προϊόντα τῆς

εὐκράτου ζώνης. Ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τανάϊδος (Don) βλαστάνει αὐτόματον τὸ τῆς ἀμπέλου κλήμα, καὶ προσπαθήσεις γίνονται τῶρα πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τοῦ ἰνδικοῦ. Μεταξὺ 49° καὶ 51° πλάτους, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Κοζάκων τῆς Σιβηρίας κατεχομένην χώραν, πέπονες καὶ τὸ καπνόχορτον ἀναφύονται ἀκαλλιέργητα. Ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ἰρτισσοῦ ἢ Φερινῆ τροφῆ, κατὰ τὸν προσηρημένον Κοχράνην, συνίστατο ἀπὸ ἄρτον μὲ ὠραίους πέπονες καὶ σικύους (ἀγγούρια). Ὁ ὕδαμος τοῦ κόσμου, λέγει αὐτὸς, προσφέρονται μεγαλήτεροι ἢ βεβαιότεροι ὠφέλεια εἰς τὸν γεωργὸν παρ' ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ τούτου, ὅπου τὸ χῶμα εἶναι παχύ τι μελάγγειον· σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς Σιβηρίας, χώρας θεωρουμένης ὡς παροιμιωδῶς μισοξένου, καθὼς καὶ τῶντι εἶναι εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς.

Πολλὰ τῶν ὠραιότερων ἐπαρχιῶν τῆς νοτίου Ῥωσίας ἦσαν σχεδὸν ὅλως ἀκαλλιέργητοι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἡ αὐτοκρατορίσα ὁμοῦς Αἰκατερίνα, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀνάβασιν, προσεκάλεσε ξένους ἀποίκους διὰ νὰ κατοικήσωσιν αὐτὰς, καὶ 10,000 Γερμανῶν, Ἑλβετῶν, Γάλλων, καὶ Σουηδῶν ἐτέθησαν εἰς πλεον παρ' ἑκατὸν κώμας, κειμένας ὡς ἐπιτοπλεῖστον μεταξὺ τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Τανάϊδος. Αἱ κώμαι αὗται φαίνονται πολὺ εὐδαίμονες, καὶ ταχέως αὐξάνουσι κατὰ τὸν πληθυσμόν· οἱ τοκετοὶ πρὸς τὰς ἀποβιώσεις εἶναι ὡς τρία πρὸς ἓν. Καὶ ἀλλαχοῦ εὐρίσκονται πολλαὶ ἄλλαι ἀποικίαι ξένων, μάλιστα Γερμανῶν· ἐνδαρρύνονται δὲ διὰ τῆς ἀτελείας οἱ οἰκισταί. Ἡ ἀγεώργητος εἰσέτι χώρα εἶναι μεγίστης ἐκτάσεως. Περιηγητῆς Ἀγγλος, ὅστις περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας τὸ 1826, ἀναφέρει ἐκτεταμένας περιοχὰς εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Ταγαρρόγου, ἐπὶ τῆς Μαιώτιδος Λίμνης, ἐχούσας εὐφορώτατον χῶμα, καὶ ἀρμοδίας εἰς παραγωγὴν ὁποιοῦδήποτε ἢ καὶ παντὸς πράγματος· ἀλλ' ὁ πληθυσμὸς ἦτον ὀλίγος, καὶ οὐχὶ ἀρκετὸς πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς. Εἰς τὴν ὠραίαν ταύτην χώραν διέβη πολλοὺς τόπους ἐξήκοντα μιλίων ἔρημον ἔχοντας.

Ἐκ τῶν προηγουμένων ἐμποροῦμεν μικρὰν τινα ἰδέαν νὰ σχηματίσωμεν τῶν πολυποικίλων περιστάσεων, καθ' ἃς ὑπάρχει ὁ ἀνθρώπος εἰς χώρας τόσο διαφόρους, ὅσον αἱ εἰς τὴν Ῥωσικὴν αὐτοκρατορίαν περιλαμβανόμεναι. Εἰς ἓν μέρος εἶναι τροπικοῦ χαρακτῆρος τὰ φυτὰ· ἀλλαχοῦ (παρὰ τὸν Παγωμένον Ὠκεανὸν) μετὰ βίας τρέφουσι οἱ κάτοικοι ζεῦγος ἀγελάδων· ζηρόχορτον φέρεται δι' αὐτὰς ἀπὸ τόπους ὀγδοήκοντα μίλια μακρὰν. Ἴπποι φθάνουσι μὲν κάποτε εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἀλλὰ διαμένουσι ὀλίγας μόνον ἡμέρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων τρέφονται ἀπὸ τὰς κορυφὰς καὶ τὸν φλοιὸν θάμνων, ἢ ἀπὸ βρύων. Εἰς τὴν γεωργικὴν, εὐρίσκομεν διάφορα μέσα ἐνεργούμενα κατὰ διαφόρους τόπους πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Λάβτε, παραδείγματός χάριν, τὴν χρῆσιν ζωϊκῆς δυνάμεως· ἐνῶ πρὸς νότον

τῆς Τοβόλσκης σύρονται ὑφ' ἵππων οἱ χαμουλκοί, πρὸς βορρᾶν τοῦ τόπου αὐτοῦ μεταχειρίζονται μόνον τάρανδους ἢ σκύλους. Εἰς τὴν Κριμέαν χρησιμεύει ἡ δύο ὕβους ἔχουσα κάμηλος. Εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ταγαρόγρου ἔμπορεῖ τις νὰ ἴδῃ τὸ ἄροτρον ὑπὸ δέκα βοῶν συρόμενον, ὁμοιοχρωμάτων καὶ σχεδὸν ἰσομεγεθῶν μ' ἐλέφαντας. Εἰς ἄλλα μέρη, βόες ἀπὸ τὰς στέππας τοῦ Βόλγα, τοῦ Τανάϊδος, καὶ τοῦ Καυκάσου χρησιμεύουν εἰς τὸ μεταφέρειν πραγματείας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὸ γεωργεῖν. Ὁ χειμὼν, ὅστις κατὰ τινὰς ἐπαρχίας εἶναι καιρὸς ἀδρανείας καὶ ἀναπαύσεως, εἶναι εἰς ἄλλας ἐποχὴν ἐνεργείας, θορύβου, καὶ ζωηρότητος. Οἱ τροχοὶ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὰ ὄχηματα, αἱ δὲ πραγματεῖαι μεταφέρονται μὲ παράδοξον εὐκολίαν ἐπὶ τῆς κρυσταλλωμένης ἐπιφανείας τῆς χιόνος. Τὸν καιρὸν τοῦτον τὰ ἀγώγια εἶναι πολὺ εὐδηνότερα παρ' εἰς ἄλλας περιόδους τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τοιαῦται ἐκπληκτικαὶ διαφοραὶ δὲν ὑπάρχουν εἰς χώρας ὀλιγώτερον ἐκτεταμέναι· ἀλλ' ἀποχρῶσα περιγραφή τῶν κυριωτέρων ποικιλιῶν, ὅσαι κατὰ τὴν Ῥωσσίαν ὑπάρχουν εἰς τὰς βιωτικὰς τέχνας, ἤθελεν ἔκταθῆναι εἰς πολλὰ διεξοδικὰ ἄρθρα.

Μόλις εὐρίσκειται εἰς ὁποιοδήποτε μέρος τῆς Ῥωσσίας ἢ τῆς ἐργασίας συγκέντρωσις καὶ ἡ τῆς ζωικῆς καὶ μηχανικῆς δυνάμεως ἐκτεταμένη ἐφαρμογή, ἢ ὑπάρχουσα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Εἰς πολλὰς ἐπαρχίας αἱ κωμοπόλεις εἶναι ὀλίγαι, καὶ δύσκολος ἡ μεταξὺ αὐτῶν συγκοινωνία. Ἐμπόριον ἐνεργεῖται ὀλίγον ἢ καὶ οὐδὲν, καὶ τὰ ἐργόχειρα τοῦ ἀπλουστάτου εἶδους εὐρίσκονται εἰς τὴν νηπιότητά των. Ἀλλὰ τὰ προϊόντα ὅλα ὁμοῦ τῆς βιομηχανίας ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων λαοῦ εἶναι κατὰ φυσικὸν λόγον πάμπολλα.

Τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ῥωσσίας πρωτίστη καθεδρὰ εἶναι ἡ Πετρούπολις, (τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν εἰς τὸν 33 ἀριθμὸν τῆς Ἀποθήκης, Σελ. 135 Τόμ. γ'.) τοῦ δ' ἐσωτερικοῦ ἡ Μόσχα. Τῆς πρώτης λιμῆν κυρίως εἶναι ἡ Στεφανούπολις, Cronstadt, ἂν καὶ τριάκοντα ἐν μίλιον ἀπέχουσα, ἥτις εἶναι καὶ ὁ μέγας ναύσταθμος τοῦ εἰς τὴν Βαλτικὴν Ῥωστικοῦ στόλου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοῦ Νεῦα ὕδατα, παρὰ τὸν ὁποῖον κεῖται ἡ Πετρούπολις, δὲν ἔχουν ἀρκετὸν βάθος ὥστε νὰ δέχωνται μεγάλα πλοῖα, διὰ τοῦτο ἀποβιβάζονται εἰς τὴν Στεφανούπολιν τὰ φορτία των, καὶ μετακομίζονται διὰ λέμβων εἰς τὴν μητρόπολιν. Ἡ Στεφανούπολις εἶναι ὠκεομημένη ἐπὶ νήσου, ἥτις ἔχει ἐπτὰ μιλίων μῆκος, ἐνὸς δὲ πλάτος· τὴν εἰσοδὸν τοῦ λιμένος ὑπερασπίζει φρούριον ὠκεομημένον ἐπὶ ἀντικρυνοῦ τινὸς λόφου. Ἐνταῦθα ὑπάρχουν ἐκτεταμένοι ναύσταθμοὶ καὶ νεώρια, μὲ ἀποθήκας καὶ ὅλα τὰ μεγάλα καταστήματα, ὅσα χρειάζονται πρὸς ἐπισκευὴν καὶ παρασκευὴν στόλου, ὁμοῦ καὶ χωνευτήρια κανονίων, σχοινίων ἐργαστάσια, κτλ. Τὴν Στεφανούπολιν ἐθεμελίωσεν ὁ Μέγας Πέτρος. Πρῶτον πλοῖον ἐμπορικὸν ἐφάνη εἰς τὸν Νεῦαν ἐν ἑκ τῆς Ὀλλανδίας τὸ 1703· περιποιήθη δὲ

μὲ μεγίστην φιλοξενίαν τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα ὁ Πέτρος. Τὸ 1714 ἐφθασαν δεκαεξὶ πλοῖα· τῶρα δὲ εἰσέρχονται κατ' ἔτος ἀπὸ 1300 ἕως 1500 πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἡμισυ εἶναι συνήθως Ἀγγλικά. Ἡ ναυτιλία ὑπάρχει ἐλευθέρως περὶ τὰς 190 ἡμέρας ἐτησίως, ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Μαΐου ἕως τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου. Ἡ Στεφανούπολις περιέχει πολλὰς καλὰς καλοστρωμένας ὁδοὺς, ἀλλὰ, τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἐξαιρουμένων, αἱ οἰκίαι εἶναι ξύλιναι. Τὰ πρώτιστα δημόσια οἰκοδομήματα εἶναι τὸ Ναυαρχεῖον, τὸ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον, ἡ Σχολὴ τῶν Πρωρατῶν, τὸ Χρηματιστήριον, τὸ Τελωνεῖον, καὶ οἱ Στρατῶνες. Κατὰ τὸ θέρους ἐπικρατεῖ μεγίστη ζωηρότης· διότι ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ ἐργασία συσσωρεύεται εἰς ὀλίγων μηνῶν διάστημα· ἀλλ' ὅταν, τοῦ χειμῶνος πλησιάζοντος, ἀναχωρῶσι τὰ ἔσχατα πλοῖα, περίφοβα μὴ κλεισθῶσιν ὑπὸ τοῦ πάγου, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ τὰ πάντα καταντῶσι νωθρά. Τῆς Στεφανούπολεως ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὸ θέρους συμποσοῦται εἰς περίπου 40,000, ἐκτὸς στρατιωτῶν, ναυτῶν, καὶ ἄλλων εἰς τὰ νεώρια ἐνασχολουμένων. Οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι πολυπληθέστεροι ὁποιοῦνδήποτε ἄλλων ξένων.

Ἐπεται ἡ συνέχεια.

ΧΟΡΟΣ ΕἰΣ ἈΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΟΝ.

Εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ἐξορύσσονται οἱ γαιάνθρακες, ἐπικρατεῖ συνήθεια, ὁπόταν εὐρεθῆ νέον στρώμα γαιανθράκων, νὰ ἐορτάζωσι διὰ τινος δημοσίου εὐθυμίας τὸ συμβεβηκὸς οἱ κάτοικοι τῆς περιχώρου. Αἱ χαρὰὶ αὗται εἶναι διαφόρων εἰδῶν· κανόνια ἐκπυροσχροτοῦνται, πομπαὶ δημόσιαι σχηματίζονται, κτλ. ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον, τὸ ὁποῖον ἔγινε τὴν 6ην Φεβρουαρίου, 1829, εἰς τὸ ἐν Γόσφορθ ἀνθρακωρυχεῖον, εἶναι ἴσως ἰδιαιτέρας μνήμης ἄξιον.

Δύο ἡμισυ ἔτη εἶχαν ἐξοδεύσειν οἱ μεταλλευταὶ τοῦ Γόσφορθ, βόθρον σκάπτοντες διὰ στερεοῦ βράχου· ἀποῦ δὲ διέτεμον 160 ὀργυίας, ἐφθασαν τέλος εἰς τοὺς ἀνθρακας. Τοῦτο ἐκρίθη συμβεβηκὸς πολλοῦ λόγου ἄξιον εἰς τὴν περίχωρον, καὶ μεταξὺ πολλῶν ἄλλων χαρῶν, αἵτινες ἐγέναναι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἦτο καὶ χορὸς, συγκροτηθεὶς εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον, περὶ τοὺς 1100 πόδας κάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ὁ θάλαμος τοῦ χοροῦ εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος L· τὸ πλάτος αὐτοῦ ἦτο 15 ποδῶν, ἡ βάσις 22 ποδῶν, τὸ δὲ κατὰ κάθετον ὕψος 48 ποδῶν. Ἡ συντροφία, τὸν ἀριθμὸν 230, ἐξ ὧν 100 περίπου ἦσαν κυρίαί, ἤρχισε νὰ συναθροίξεται εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἀνθρακωρυχείου περὶ τὰς ἐννέα ἡμισυ Π. Μ., ἐξηκολούθουν δὲ νὰ καταβαίνωσι τὸν λάκκον ἕως εἰς τὴν μίαν ὥραν Μ. Μ. Εὐθὺς ἀποῦ ἐφθασαν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ λάκκου, προέβαινεν ἕκαστος, καὶ ἀπέκοπτε κομμάτιον ἀνθρακος πρὸς μνημόσυνον τῆς ἐπικινδύνου ταύτης ἐκστρατείας, ἔπειτα δ' ἔμβαινεν εἰς τὸν χορὸν. Τὸ ὑπηρετοῦν μουσικὸν τάγμα συνίστατο διόλου ἀπὸ μεταλλευτῶν.

Ὁ χορὸς διήρκεσεν ἕως τὰς τρεῖς Μ. Μ. ἔπειτα δ' ἤρ-
χισαν νὰ ἀναβαίνωσι τὸν βόθρον, ὑπερευχαριστημένοι
μὲ τὴν ὑπόγειον διασκέδασιν.

Τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, κατὰ τὸν μέγαν

Ἄγγλον πολιτικὸν Burke, εἶναι ἡ φιλοπονία, ἡ γνῶσις
ἢ ἡ ἐμπειρία, ἡ χρηστοθήθεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀνδρεία,
καὶ ἡ ἐθνικὴ ὁμόνοια.

Ο ΑΓΑΠΩΝ παιδεῖαν, ἀγαπᾶ αἰσθῆσιν.

ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

ΑΚΟΥΣΑΤΕ, παῖδες, παιδεῖαν πατρός, καὶ προσέχετε
γνώσιν ἐννοίαν· δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν
ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε· υἱὸς γὰρ ἐγενόμην καὶ γὰρ
πατρὶ ὑπήκοος, καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός·
οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με, Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος
εἰς σὴν καρδίαν· φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ· μηδὲ
παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος, μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐ-
τήν, καὶ ἀνθέξεται σοὶ ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει
σε· περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον
αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· ἵνα δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφα-
νον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου.
Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσε-
ται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα σοὶ γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου·
ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς
ὀρθαῖς· ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σοὶ τὰ
διαβήματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιᾶσεις· ἐπιλαβοῦ
ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῆς, ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ
εἰς ζωὴν σου· ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ ζηλώ-
σης ὁδοὺς παρανόμων· ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι,
μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν, καὶ παράλ-
λαξον.

Ἄξιοσημείωτον εἶναι ὅτι, ἂν καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Σολο-
μῶντος, ὁ προφητὰναξ Δαβὶδ, ἦτον εἰς ἄκρον πολυ-
άσχολος, ἐκτεταμένον βασιλείον ἔχων νὰ κυβερνᾷ,
εὑρίσκει μ' ὅλον τοῦτο καιρὸν νὰ διδάσκῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τὰ καθήκοντα τῆς ζωῆς καὶ τὰ δόγματα τῆς θρησκεί-
ας. Ἀλλὰ πόσοι σχεδὸν ἀφρόντιδες προφασίζονται
ὅτι τάχα δὲν εὐκαιροῦν νὰ διδάσκωσι τὰ ἴδια τῶν
τέκνα!

Οἱ νεώτεροι χρειάζονται τὰς συμβουλὰς τῶν πρεσβυ-
τέρων· καθότι τούτους μὲν ἐδίδαξε πολλὰ ἐπωφελῆ μα-
θήματα ἢ πείρα· ἐκεῖνοι δὲ μόλις ἐμβῆκαν εἰς τὸ πο-
λυκίνδυνον θέατρον τοῦ κόσμου. Πόσον ἀρμόζει λοι-
πὸν νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῶν
συγγενῶν καὶ φίλων, οἵτινες εἶναι μᾶλλον προβεβηκό-
τες τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν συνέσειν παρ' ὅσον εἶναι αὐτοί.

Ἴδου ἐν ἑκ τῶν πολλῶν ἀξιολόγων μαθημάτων, ὅσα
ὁ Δαβὶδ παρέδιδεν εἰς τὸν Σολομῶντα· Καὶ νῦν,
Σαλωμῶν υἱέ, γνῶσι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ
δούλευε αὐτὸν ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι
πάσας καρδίας ἐτάζει Κύριος, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γι-
νώσκει· ἐὰν ζητήσῃς αὐτὸν, εὐρεθήσεται σοὶ· καὶ ἐὰν

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΕΩΤΕΡΑΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ.

ΑΚΟΥΣΕΤΕ, τέκνα, παιδεῖαν πατρός, καὶ προσέχετε
νὰ μάθετε σύνεσιν· διότι σᾶς δίδω καλὴν διδασκαλίαν·
μὴν ἐγκαταλείψετε τοὺς νόμους μου· διότι καὶ ἐγὼ
ἑστάθην υἱὸς φίλτατος τοῦ πατρός μου, καὶ ὁ ἀγαπη-
τὸς τῆς μητρός μου· καὶ μὲ ἐδίδασκε καὶ μὲ ἔλεγεν,
Ἄς κρατῇ ἡ καρδία σου εἰς τοὺς λόγους μου· φύλαττε
τὰς ἐντολάς μου, καὶ θέλεις ζῆσειν· ἀπόκτησε σοφίαν,
ἀπόκτησε σύνεσιν· μὴ λησμονήσῃς αὐτήν, μηδὲ ἐκκλί-
νης ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ στόματός μου· μὴν ἐγκατα-
λείψῃς αὐτήν, καὶ θέλει σε περιφυλάττειν· ἀγάπα
αὐτήν, καὶ θέλει σε διατηρεῖν· ἡ σοφία εἶναι τὸ πρώτι-
στον πρᾶγμα· ἀπόκτησε σοφίαν, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀπό-
κτησίν σου ἀπόκτησε σύνεσιν· ἀνάλαβε αὐτήν, καὶ
θέλει σε ὑψώσειν· θέλει σε δοξάσειν, ὅταν ἐναγκαλι-
σθῆς αὐτήν· θέλει ἐπιθέσειν εἰς τὴν κεφαλὴν σου
στέφανον χαρίτων· θέλει σε δώσειν διάδημα δόξης.
Ἄκουε, υἱέ μου, καὶ δέξου τοὺς λόγους μου, καὶ τὰ ἔτη
τῆς ζωῆς σου θέλουν πληθυνθῆν· σὲ διδάσκω τὴν ὁδὸν
τῆς σοφίας· σὲ ἐμβάζω εἰς τρίβους εὐθείας· ὅταν περι-
πατῆς, τὰ βήματά σου δὲν θέλουν εἶσθαι στενοχωρη-
μένα· καὶ ὅταν τρέχῃς, δὲν θέλεις προσκόψειν· δράξε
τὴν παιδεῖαν, μὴν ἀφήσῃς αὐτήν· φύλαττε αὐτήν, διότι
αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ σου· μὴν ἐμβῆς εἰς τὴν τρίβον τῶν
ἀσεβῶν, καὶ μὴν ὑπάγῃς εἰς τὸν δρόμον τῶν παρανό-
μων· ἀπόφευγε αὐτὸν, μὴ περάσῃς δι' αὐτοῦ, ἐκκλινε
ἀπ' αὐτὸν, καὶ διάβα.

καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος· Προτρέ-
πει αὐτὸν νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν τοῦ πατρός του· Ἡ
θεογνωσία εἶναι ἀξιολογώτερα πάσης ἄλλης γνώσεως,
ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, πασῶν ὁμοῦ τῶν ἄλλων γνώσεων.
Ἄυτη, εἶπεν ὁ εὐλογητὸς ἡμῶν Κύριος, ἔστιν ἡ
αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν
Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν· Πῶς δ'
ἐμποροῦμεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Θεόν; Ὁ ἥλιος, ἡ σελή-
νη, οἱ ἀστέρες, ὁ οὐρανὸς, καὶ ἡ γῆ, καὶ ἅπαντα, ἐν ἐνί
λόγῳ, ἡ ὀρατὴ κτίσις, μεταδίδουν εἰς ἡμᾶς πολλὰς περὶ
Θεοῦ γνώσεις· ἀλλ' ἡ Γραφή, ἡ Θεόδοτος αὐτῆ ἀπο-
κάλυψις, διακηρύττει πρὸ πάντων τὰς τελειότητας καὶ
τὴν δόξαν τοῦ Ὑψίστου. Τὰς Γραφὰς πρέπει νὰ
ἐρευνῶμεν, ἂν θέλωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς ἐπίγνωσιν
τοῦ Θεοῦ. Ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀναγκαιοτάτη,
καθότι πῶς δυνάμεθα νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ λατρεύωμεν

Θεὸν ἄγνωστον; Ἐὰν ζητήσης αὐτὸν, εὐρεθήσεται σοὶ καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος. Διὰ τῶν λόγων τούτων καὶ θαρρύνει καὶ νουθετεῖ. Οἱ ζητοῦντες τὸν Θεὸν εὐρίσκουσιν αὐτόν· τοὺς δὲ μὴ ζητοῦντας αὐτὸν ἀποβάλλει διαπαντός.

Ὁ Σολομὼν, προθύμως ζητήσας τὸν Κύριον κατὰ τὴν πατρικὴν συμβουλήν, εὐρήκεν αὐτόν, καὶ μάλιστα ἔλαβε παρ' αὐτοῦ σοφίαν ἀνωτέραν παντὸς ἄλλου εἴτε προγενεστέρου εἴτε μεταγενεστέρου. Τώρα δὲ, καὶ αὐτὸς πατὴρ γενόμενος, προτρέπει τὰ τέκνα του νὰ ζητήσωσι σοφίαν καὶ σύνεσιν ὡς τὸ πρῶτιστον πρᾶγμα. Βέβαια ὁμῶς δὲν ἐννοεῖ ψιλῶς τὴν γνῶσιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν· ἡ γνῶσις αὕτη εἶναι μὲν ἀναγκασιότατη εἰς τὸν παρόντα κόσμον· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη πρὸς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην. Ἀρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου, εἶπεν ὁ Σολομῶν· μάθησις χωρὶς τὸν φόβον τοῦτον ἀξίζει ὀλιγότατον· ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει, Ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ εἰδῶ πάντα τὰ μυστήρια, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. Καμμίαν ἀμοιβὴν εἰς τὸν μέλλοντα κόσμον δὲν ἐπαγγέλλεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ὅσοι ἐπέδωκαν μόνον εἰς τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις, χωρὶς νὰ ἐπιπροσθέσωσι τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον.

Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου. Ποσάκις τελειώνει πρόωρα ὁ βίος διὰ τὰς ἀφροσύνας καὶ μωρίας τῆς νεότητος! Ποσάκις αἱ ἀμαρτίαι τῆς νεότητος περικαλύπτουν μὲ σκοτεινὸν νέφος τὸ γηρατεῖον, καὶ πληροῦσι τὴν ψυχὴν ἀπὸ λυπηρὰς καὶ πικροτάτας ἀναμνήσεις!

Ἄν ἐπιθυμῶμεν εὐδαιμόνως καὶ ὠφελίμως νὰ διαπεράσωμεν τὴν ζωὴν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ περιθάλλωμεν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, ὅστις εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας· τοῦτο δὲ πρέπει νὰ γένη ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων. Ἄν θέλωμεν τῶνόντι νὰ σοφισθῶμεν, πρέπει νὰ καθίσωμεν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ ἡμῶν διδασκάλου, καὶ νὰ μάθωμεν παρ' αὐτοῦ, καθότι αὐτὸς εἶναι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς αὐτόν εἶναι κεκρυμμένοι ἅπαντες οἱ τῶν γνώσεων θησαυροί. Αὐτὸς δίδει σοφίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ προέρχεται ἡ γνῶσις καὶ ἡ σύνεσις. Ὁ μὲν προσπαθῶν νὰ γνωρίσῃ τοὺς ἐπωφελεῖς κλάδους τῆς μαθήσεως εἶναι φρονιμώτερος ἄλλων ἀνθρώπων· ὁ δὲ πάντοτε βαδίζων εἰς τὴν ὁδὸν, τὴν ἄγουσαν εἰς δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀθανασία καὶ ζωὴν αἰώνιον, εἶναι φρονιμώτερος ὅλων τῶν ἄλλων. Τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ Σολομῶν, ὅτε παρέδιδεν εἰς τὰ τέκνα του τὰς ἀνωτέρω διδασκαλίας.

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΣΤΟΛΟΙ.

ΤΑΣ ἀρχὰς τοῦ 1839 ἡ Ἀγγλία εἶχε τρίκροτα καὶ δίκροτα 90· ἡ Γαλλία, 49· ἡ Ῥωσσία, 50· αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, 15. Φρεγάτας δὲ ἡ μὲν Ἀγγλία εἶχεν 93, ἡ Γαλλία 60, ἡ Ῥωσσία 25,

καὶ αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς 35. Κεφάλαιον, — Ἀγγλία, 183· Γαλλία, 109· Ῥωσσία, 75· Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, 50. Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους περιλαμβάνονται καὶ τὰ ναυπηγούμενα πλοῖα.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐναυπηγήθη τρίκροτον, 3000 τόνων, ὑπὸ τὸνομα ἡ Πενσυλβανία, λογιζόμενον τὸ μέγιστον τοῦ κόσμου. Ἄλλ' εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐναυπηγήθησαν ἢ ναυπηγοῦνται τέσσαρα τρίκροτα 3100 τόνων ἕκαστον, ὁ Βασιλικὸς Φριδερίκος, ὁ Βασιλικὸς Κυρίαρχος, ἡ Βικτορία, καὶ τὸ Ἀλγέριον· ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουν ναυπηγημένα ἢ ναυπηγούμενα 13 τρίκροτα 120 κανονίων ἕκαστον, 2 τῶν 110 κανονίων, 3 τῶν 104 κανονίων, 1 τῶν 92, 10 τῶν 84, καὶ 4 τῶν 80.

ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΑΣ.

Το εἰσόδημα τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας κατὰ τὸ 1792 ἦτο 19,258,814 Λίτραι Στηρλίνοι, ἐξ ὧν £2,421,681 ἐπληρώθησαν πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ δημοσίου χρέους, καὶ £9,767,333 ὡς τόκοι τοῦ αὐτοῦ χρέους.

Τὸ δὲ 1836 τὸ εἰσόδημα ἦτο £48,591,180 Λίτραι Στηρλίνοι, ἐξ ὧν £1,590,727 ἐπληρώθησαν πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ δημοσίου χρέους, καὶ 29,243,598 ὡς τόκοι τοῦ αὐτοῦ χρέους.

Τὸ 1813 τὸ εἰσόδημα τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας ἀνέβη εἰς 68,748,363 Λίτρας Στηρλίνας· τὸ δὲ δάνειον κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἦτο £39,649,282, ὥστε ἐμβῆκεν εἰς τὸ ταμεῖον καὶ ἔδαπανήθη ἡ μέγιστη ποσότης 108,397,645 Λιτρῶν Στηρλινῶν.

Τὸ 1838 τὸ εἰσόδημα τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἦτον 1,053,000,000 φράγκων, ἦτοι περίπου 43,875,000 Λιτρῶν Στηρλινῶν. Ἡ δὲ δαπάνη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέβη εἰς 1,060,163,339 φράγκα· ἦτοι περίπου 44,173,472 Λίτρας Στηρλίνας.

ΠΑΙΔΕΙΑ Εἰς τὴν ΓΑΛΛΙΑΝ.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας τὸ 1836 ἦτον ὡς ἀκολούθως·

36,000 στοιχειώδη σχολεῖα τῶν ἀρρένων.

11,000 στοιχειώδη σχολεῖα τῶν κορασίων.

47,000 περιέχοντα $\left\{ \begin{array}{l} \text{τὸν μὲν χειμῶνα, 2,170,} \\ \text{000 μαθητῶν} \\ \text{τὸ δὲ θέρος 1,300,000.} \end{array} \right.$

73 τυπικὰ σχολεῖα πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν διὰ τὰ στοιχειώδη σχολεῖα διδασκάλων.

873 κοινοβιακὰ σχολεῖα.

94 σχολεῖα δι' ἀνώτερα μαθήματα.

322 δημοτικὰ γυμνάσια, Collèges Communaux, μὲ 27,000 μαθητῶν.

41 βασιλικὰ γυμνάσια, Collèges Royaux, μὲ περίπου 15,900 μαθητάς.